

Talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-maaliskuu 2021

Valtion tukitoimet 2020 rasittavat valtion taloutta, minkä ennustetaan vaikuttavan negatiivisesti myös kuntien talouteen.

Hallituksen kehysriihen tulokset ja kevään kuntatalousohjelman julkaisuajankohdat eivät ole selvillä.

Henkilötyövuosia kertynyt suunniteltua vähemmän.

Terveysperusteisia poissaoloja ja henkilöstökuluja kertynyt arvoitua enemmän.

Kaupunki valmistelee exit-suunnitelmaa pandemiasta

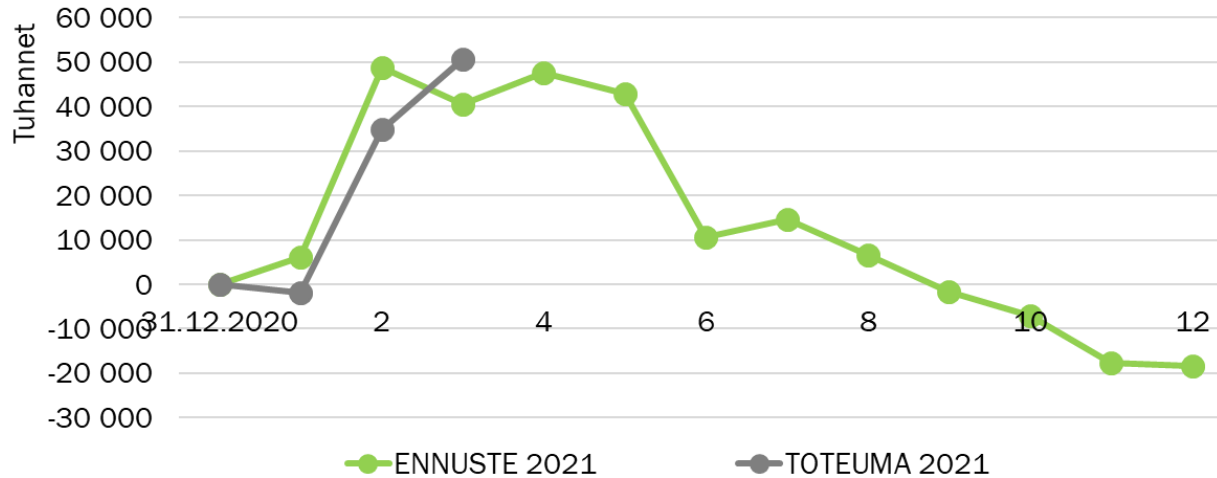
Työttömyysaste pysyy paikallaan

Väestön määrä kasvaa hitaasti

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys (netto) 2021

(ilman pitkäaik. lainanottoa, kons. talletuksia, vahinkorahastoa, kuntatodistuksia ja antolainoja)

Helmikuussa
kiinteistökaupan
toteutuminen

Kesäkuussa 30 milj.
euron lainanlyhennys

*Ennakon laskennassa investoinnit on jaksotettu lineaarisesti.
Helmikuun kiinteistökauppa toteumaa vastaavasti.*

Tuloslaskelmaennuste 2021

Milj. euroa	Alkuperäinen TA	TA+LTA 1.5. (KV 19.4.)	ENNUSTE (LTA 1.5.)
Toimintatuotot	172,1	172,3	172,3
Toimintakulut	-857,1	-857,4	-857,4
TOIMINTAKATE	-685,0	-685,1	-685,1
Verotulot	497,3	497,3	497,3
Valtionosuudet	222,9	222,9	222,9
Rahoitustuotot ja -kulut	9,0	9,0	9,0
Korkotuotot	12,4	12,4	12,4
Muut rahoitustuotot	13,2	13,2	13,2
Korkokulut	-16,0	-16,0	-16,0
Muut rahoituskulut	-0,6	-0,6	-0,6
VUOSIKATE	44,2	44,1	44,1
Poistot käyttöön.	-50,2	-50,2	-50,2
TILIKAUDEN TULOS	-5,9	-6,0	-6,0

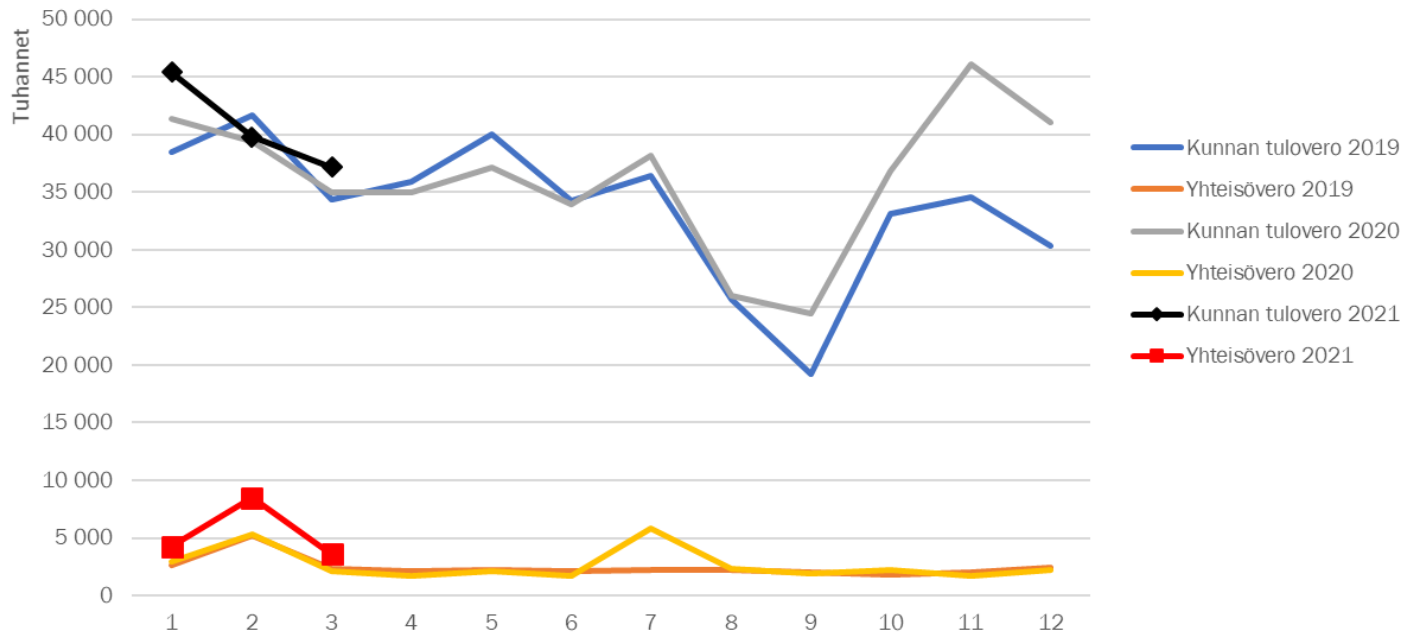
Koko kaupunki

Tuloslaskelma, 1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Alkuperäinen Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
Toimintatuotot	170 963	55 634	32,5	35 931	54,8	152 808	11,9 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114	1	0,1	3	-62,3	1 175	-5,2 %
Toimintakulut	-857 045	-210 970	24,6	-198 820	6,1	-822 228	4,2 %
TOIMINTAKATE	-684 968	-155 335	22,7	-162 886	-4,6	-668 245	2,5 %
VEROTULOT	497 306	143 016	28,8	126 965	12,6	504 619	-1,4 %
VALTIONOSUUDET	222 900	55 732	25,0	52 611	5,9	243 834	-8,6 %
Korkotuotot	12 418	3 345	26,9	3 351	-0,2	12 817	-3,1 %
Muut rahoitustuotot	13 223	162	1,2	166	-2,2	20 028	-34,0 %
Korkokulut	-16 019	-2 900	18,1	-4 174	-30,5	-16 300	-1,7 %
Muut rahoituskulut	-614	-25	4,1	-14	83,8	-3 874	-84,2 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	9 008	582	6,5	-671	-186,8	12 672	-28,9 %
VUOSIKATE	44 246	43 995	99,4	16 019	174,6	92 880	-52,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-50 153	-11 398	22,7	-10 210	11,6	-50 811	-1,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-5 907	32 598	-551,8	5 809	461,2	42 069	-114,0 %

Verorahoitus

Kunnallis- ja yhteisöveron tilitykset 2019–2021

- Yhteisöveron kuntien jako-osuudessa 10 %-yksikön korotus
- Yrityksen maksoivat vuoden 2020 lisäennakoita alkuvuodesta
- Tammikuussa tilitettiin joulukuussa kertyneitä henkilöasiakkaiden ennakkoeroja

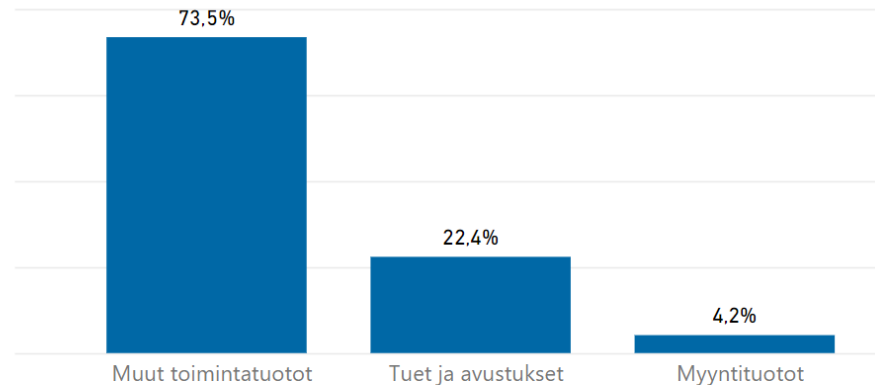

Konsernihallinnon palvelualue - Ilman Lahden Tilakeskusta

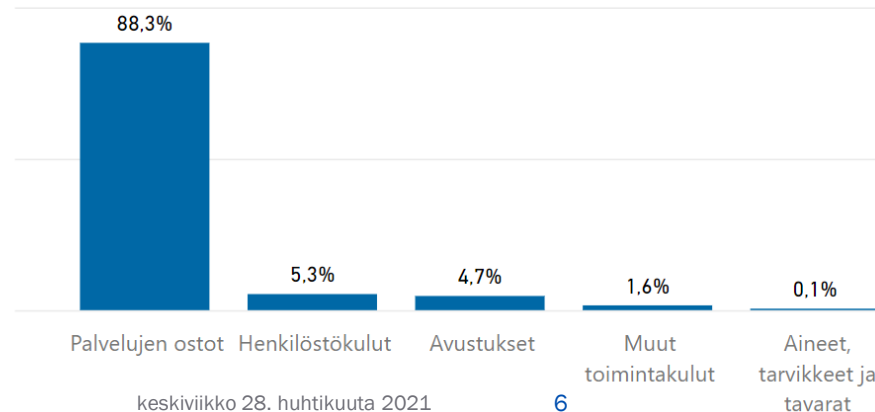
1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Alkuperäinen Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	17 619	10 252	58,2
Myyntituotot	1 109	427	38,5
Tuet ja avustukset	3 527	2 294	65,1
Muut toimintatuotot	12 983	7 530	58,0
TOIMINTAKULUT	-497 315	-122 728	24,7
Henkilöstökulut	-32 129	-6 514	20,3
Palvelujen ostot	-431 708	-108 359	25,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-537	-162	30,1
Avustukset	-26 784	-5 750	21,5
Muut toimintakulut	-6 156	-1 943	31,6
TOIMINTAKATE	-479 696	-112 476	23,4

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Konsernihallinnon palvelualue - Ilman Lahden Tilakeskusta

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	TA/TP muutos%
Konsernihallinnon palvelualue							
Tulot	17 619	10 252	58,2	4 172	145,8	16 347	7,8 %
Menot	-497 315	-122 728	24,7	-115 749	6,0	-472 317	5,3 %
Netto	-479 696	-112 476	23,4	-111 578	0,8	-455 970	5,2 %
Konsernipalvelut 							
Tulot	7 718	2 805	36,3	1 463	91,8	7 286	5,9 %
Menot	-59 010	-14 596	24,7	-10 673	36,8	-47 418	24,4 %
Netto	-51 292	-11 791	23,0	-9 211	28,0	-40 131	27,8 %
Tarkastustoimi							
Menot	-355	-65	18,5	-68	-4,0	-329	7,7 %
Netto	-355	-65	18,5	-68	-4,0	-329	7,7 %
Elinvoimapaalvelut							
Tulot	500	536	107,1	28	1 803,3	347	44,2 %
Menot	-8 836	-1 486	16,8	-1 802	-17,6	-7 513	17,6 %
Netto	-8 336	-950	11,4	-1 774	-46,5	-7 167	16,3 %
Työllisyyspalvelut 							
Tulot	1 245	74	6,0	3	2 313,9	927	34,4 %
Menot	-21 879	-4 020	18,4	-3 636	10,6	-21 611	1,2 %
Netto	-20 634	-3 945	19,1	-3 633	8,6	-20 685	-0,2 %
Myyntivoitot ja -tappiot							
Tulot	7 120	6 322	88,8	2 077	204,4	5 504	29,4 %
Menot		-1 114		-281	296,0	-1 333	-100,0 %
Netto	7 120	5 208	73,1	1 796	190,0	4 171	70,7 %
Osallisuus ja hyvinvointipalvelut							
Tulot	1 036	515	49,7	601	-14,3	2 284	-54,6 %
Menot	-3 975	-595	15,0	-563	5,7	-2 536	56,8 %
Netto	-2 939	-81	2,7	37	-315,8	-252	1 066,4 %
Ostot hyvinvointikuntayhtymältä							
Menot	-403 260	-100 851	25,0	-98 725	2,2	-391 578	3,0 %
Netto	-403 260	-100 851	25,0	-98 725	2,2	-391 578	3,0 %

Lahden Tilakeskus

Taseyksiköt, määrärahavertailu sitovat tasot, 1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	TA/TP muutos%
Tilakeskus							
Liikevaihto	68 807	16 700	24,3	16 951	-1,5	66 964	2,8 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	11 367	12 795	112,6	2 469	418,2	2 608	335,8 %

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

Konsernipalvelut (1/2)

- Koronapandemia on jatkunut ja tarvittavia toimenpiteitä on jatkettu
- Jatkuva koronaviestintä on toteutettu lahti.fi-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa
- Viestinnän viikonloppupäivystys jatkunut koko kevään ajan. Viikonvaihteessa tehtiin 1–5 koronatartunta/karanteenitiedotetta verkkosivuille ja paikalliselle medialle.
- Kevään korona-info jaettiin joka kotiin maaliskuussa, painos 77 000 kpl, kustannus noin 16 000 euroa
- Etätyömahdollisuuksia on edistetty
- Vuoden 2020 tilinpäätös on laadittu
- Vuoden 2021 käyttösuunnitelmat ja lainannostosuunnitelma on laadittu
- Uudistumis- ja muutosohjelman toimenpiteitä on edistetty
- KUTI-projektin 1. vaihe on valmistumassa ja 2. vaihe käynnistymässä
- Vuoden 2022 kehysvalmistelu on aloitettu
- Teknisen sopimuksen työn vaativuuden arviointi-järjestelmän laadinta on valmistumassa. Kunnallisiin työ- ja virkaehtosopimukseen liittyvät järjestelyerien neuvottelut käynnissä. Koronatilanne vaatii henkilöstöpalveluilta jatkuvaa seurantaa ja ohjeistamista erilaisista asioista.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

Konsernipalvelut (2/2)

- Ympäristöpääkaupunki-yhteistyö: viestinnän toimenpiteillä laaja näkyvyys
- Kaupunkimarkkinointia tehostettu: HS natiivi + kaupungin omat kanavat + some ovat tuottaneet kampanjoista hyvät tulokset
- Monitoimitalojen ja Paavolan kampuksen viestintään luotu toimiva konsepti
- Työyhteisöviestinnän käytäntöjä uusittu
- Etätyöstä tilattu ja saatu selvitys ja toimenpide-ehdotukset Pekka Saurilta
- Konesalista luopumisen projekti on käynnistetty
- Automatisoitavia prosesseja tunnistettu ja edistetty, DigiOne-projektin kaupunkitasoinen organisoituminen, valtiovarainministeriön digituen rahoittamien projektien käynnistäminen
- Vaaleihin, valtuustokauden vaihtumiseen ja kaupungintalon muuttoon varautuminen tietohallinnossa
- Unicef Lapsiystävällinen Lahti -toimintasuunnitelma 2021 valmistunut
- Kaupunginhallituksen,-valtuuston ja lautakuntien itsearviointien toteutus

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

Osallisuus- ja hyvinvointipalvelut (1/2)

- Palvelutori on ollut avoinna koko pandemian ajan ja mahdollistanut välttämättömät asiointit sekä livepalveluissa että hyödyntäen sähköiseen asiointiin tarjottuja asiakaskoneita. Palvelutorin toimintaa ja tilojen käyttömahdollisuuksia on mukailtu valitsevia pandemiaohjeistuksia noudattaen. Ensimmäinen laajennusosa otettiin käyttöön maaliskuussa ja toinen laajennus valmistuu toukokuussa, mutta laaja käyttöönotto ajoittuu syksyille 2021. Palvelutorikonseptin kirkastus ja toimintaperiaatteet selkeytetään.
- Lahti-Piste on palvelut asiakkaita koko pandemian ajan kaikissa palvelukanavissa. Kaupunkitasoinen chat-palvelu on otettu käyttöön ja luotu yhteistyösopimukset kaikkien niiden Lahden kaupungin toimijoiden kanssa, jotka ovat siirtäneet työtehtäviään Lahti-Pisteelle.
- Alueellinen integraatiopalvelupiste (Alipi) siirtyi tammikuussa 2020 Palvelutorille osaksi Päijät-Hämeen kattavaa kotouttamisen ja maahanmuuttotyön palvelukokonaisuutta Kotouttamo. Alipi on tarjonnut koko pandemian ajan lähipalveluja. Alipin toiminnan kehittämiseen ja maahanmuuttajien verkostomaiseen osaamiskeskustoimintaan on saatu työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta. Uusi Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma 2021–2025 on laadittu.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nettisivut on avattu lahti.fi-sivuille ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön toimintaohjelma on lähes valmis. Sitä on tehty yhteistyössä kaupungin eri palvelu- ja vastualueiden kanssa.
- Walkers Lahti -hanke (2021–2023) on käynnistynyt yhteistyössä Lahden Diakonialaitoksen kanssa ehkäisemään nuorten syrjäytymistä.
- Senioreiden digikinkeritoiminta jatkui aktiivisena vaikka koronatilanne vaikutti merkittävästi toimintaan alkuvuonna. Digitukiklinikka, virtuaalikinkerit ja itseopiskelumateriaalin tuottaminen verkkoon olivat vahvoja keinoja ylläpitää osallistujien taitoja ja kiinnostusta toimintaan.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

Osallisuus- ja hyvinvointipalvelut (2/2)

- Maakunnalliset hyte-kärjet hyväksyttiin työvaliokunnassa ja otettiin P-H hykyn vuoden 2021 palvelusopimukseen. Hyte-työstä vastaava viranhaltija rekrytoitu Päijät-Hämeen liittoon kuntien yhteisellä rahoituksella.
- P-H hykyn ja muiden toimijoiden kanssa on järjestetty teemakohtaisia tapaamisia. Poikkeusolojen aikana palaverit ovat painottuneet pandemiaan liittyviin asioihin esim. ohjeistuksiin, hankintoihin ja yhteistyöhön.
- Valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriölle kaupungin lausunto sotemaakunta-uudistuksesta sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnalle asiantuntijalausunto sotemaakunta-uudistuksesta.
- Jäämistöjä, tukia ja avustuksia on kohdennettu hyvinvointia ja osallisuutta edistävään toimintaan esim. yhteistyöhankkeisiin yhdistysten ja yhteisöjen kanssa huomioiden myös koronapandemia
- Lahden kaupungin laaja hyvinvointikertomus tältä valtuustokaudelta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa maaliskuussa 2021. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidesuunnitelma 2021–2022 valmisteltiin alkuvuodesta ja se viedään toukokuussa 2021 valtuustokäsittelyyn.
- Osallistuvan budjetoinnin ensimmäistä kierrosta on arvioitu ja raportoitu. Arvioinnin toteutti Tampereen yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun EmPaci-hanke. Toimintamallia jatkokehitetään ja ideointivaihe käynnistetään elokuun lopussa.
- Osallisuus- ja lähidemokratiamalli on julkaistu ja tiedotusta jatkettu. Kumppanuuspöytien konseptointi sekä jäsenistön haku avoimella haulla on käynnistetty. Suuraluejako on päätetty kaupunginhallituksessa. Kumppanuuspöydät ja jäsenistöt asetetaan elokuussa. Aluejohtokunnan toiminta on koronapandemiasta johtuen ollut verkossa.
- Yhdistys- ja järjestöyhteistyön toimintamallin kehittämistyö on käynnistetty.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

Elinvoimapalvelut

- Hallitusohjelman mukaisten yliopistokaupunkien ekosysteemisopimusta on valmistelu. Lahden kaupunkiseudun ja valtion välinen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimus on solmittu vuonna 2021. Kärkiteemoina ovat: hiilineutraali rakentaminen, kiertotalous sekä Lahti SportsHub.
- Syksyllä 2020 Lahden kaupunki käynnisti valmistelut EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hyödyntämisestä seitsemällä eri painopisteellä alueellisessa yhteistyössä. Painopisteet ovat sähköinen liikenne ja kestävä liikkuminen, hiilineutraali rakentaminen, kiertotalous, Lahti SportsHub, sote-palvelut sekä työllisyys ja osaaminen. Toimintaa seuraa ja ohjaa vuoden 2021 alussa käynnistynyt Lahden kestävä kasvun johtoryhmä.
- Scaniaan tehtaan lakkauttamiseen liittyviä tukitoimia on valmisteltu alueellisessa yhteistyössä. Osana tätä on keväällä 2021 on vahvistettu rahoitettavaksi ESR-hanke: KUNTO – uusilla kunnallisilla toimilla työkykyä ja kiinni työelämään.
- Lahti exit -suunnitelmaa on valmisteltu keväällä 2021 monialaisessa yhteistyössä. Tavoitteena nopea nousu koronapandemiasta.
- Yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa on toteutettu selvitystyö alueen elinkeinopalvelujen tulevaisuudesta ja uudistamistarpeista.
- Vuoden 2021 yrityspalvelusetelit jaetaan toukokuun 2021 aikana, jaossa on yhteensä 200 000 euroa.
- Tapahtumatoimintaa on suunnattu vahvasti tulevaan syksyyn ja pyritty tukemaan alueen tapahtumatoimijoita mm. yhteisten koulutuksien avulla. Tapahtumia ja erityisesti kansainvälisten tapahtumien onnistumista on kuitenkin vielä todella vaikea ennakoida ja henkilöstöressurssien kanssa on merkittäviä haasteita.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

Työllisyyspalvelut

- Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi maaliskuun alussa uudella organisaatiomallilla. TE-toimistosta siirtyi kuntakokeiluun henkilöstöä, ja alkuvaiheessa on organisoiduttu sekä perehdytty kuntakokeilun lakisääteisiin tehtäviin ja uusiin toimintatapoihin. Henkilöstölle on järjestetty mm. muutosvalmennusta.
- Työllistettyjä on ollut tammi–maaliskuussa 194 henkilöä, joista Lahden kaupungin työllistettyjä 113 ja Lahti-lisällä tuettuja 81.
- Lahden kaupungille palkataan kesätöihin 144 lahtelaista nuorta. Lisäksi on jaettu 600 kesätyöseteliä ja kesäyrittäjäystuella tuetaan 27:ää lahtelaista nuorta.

Konsernihallinnon palvelualueen tavoitteet 2021–2023

Periaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Konsernihallinto tasapainottaa taloutta vähentämällä tukipalvelujen kustannuksia osin kilpailuttamalla osin neuvottelemalla.
- Henkilöstökuluja vähennetään jättämällä avautuvia tehtäviä täyttämättä ja tehtävien uudelleen organisoimalla. Suunniteltuja rekrytointeja jätetään toteuttamatta.
- Etätöitä hyödynnetään kaikissa niissä tehtävissä, joihin se soveltuu.
- Prosessien sähköistämistä ja automatisointia jatketaan.
- Kaupungin toimitilojen ohjelma päivitetään ja hallintohenkilöstö keskitetään kaupungin käyttämiin kiinteistöihin, yhtenä keskeisenä hallintotyön toimitilana toimii kaupungintalo.

Tavoitteet, 1000 €	muutos ed.vuoteen 2021	muutos ed.vuoteen 2022	muutos ed.vuoteen 2023	Vaikutus talouden tasapainoon v. 2023
Konsernihallinnon palvelualue				
<u>Käyttötalous</u>				
Menojen vähentäminen	-3 500	-1 064	-1 064	-5 628
Poistojen muutos	-2 350	-3 800	-4 100	-10 250
<u>Investoinnit</u>				
Talonrakennusinvestoinnit	-26 894	-17 798	-27 236	-71 928
<u>Tulojen kertaluonteinen lisäys</u>				
Tulojen lisäys, omaisuuden myynti	14 500			14 500

Konsernihallinnon palvelualueen toteumaennuste 2021

Menojen vähentäminen (tavoite)

ennuste -3,2 milj. (-3,5 milj.)

- Rakennusten kunnossapidon toteumaa alennettu tulomenetyksiä vastaavaksi (sisäisten vuokrien indeksikorotusten jäädytys)
- Henkilöstösäästöt toteutumassa kokonaisuudessaan
- Suunniteltujen ostopalvelujen vähennysten ei arvioida toteutuvan vielä vuonna 2021

Muut (tavoite)

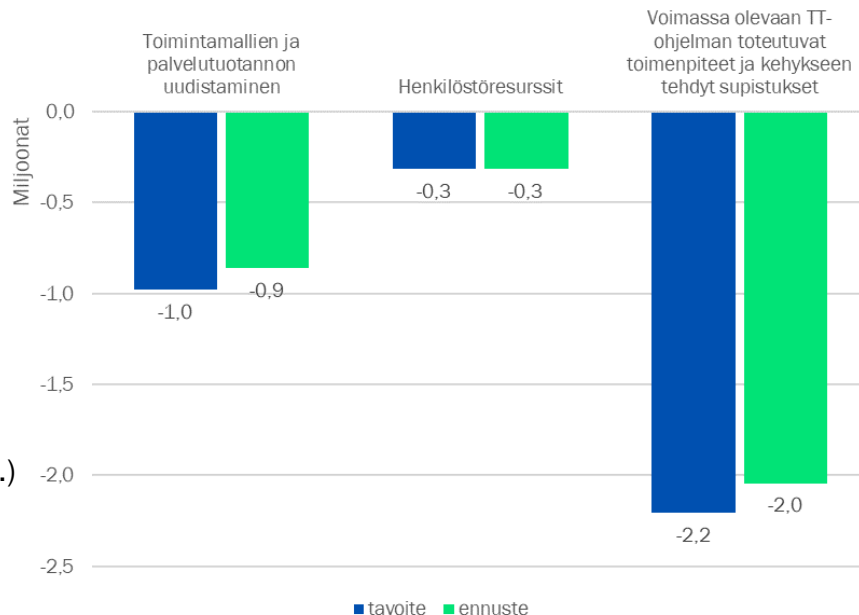
Paavolan kampusalue

- Investointitason alentaminen, ennuste -25,0 milj. (-26,9 milj.)
- Poistojen tarkastelu, ennuste -2,0 milj. (-2,35 milj.)
- Tulojen kertaluonteinen lisääminen, ennuste +12,0 milj. (+11 milj.)

Muiden tulojen kertaluonteinen lisääminen, ei ennustetta (+3,5 milj.)

Menojen vähentäminen, ennuste 2021

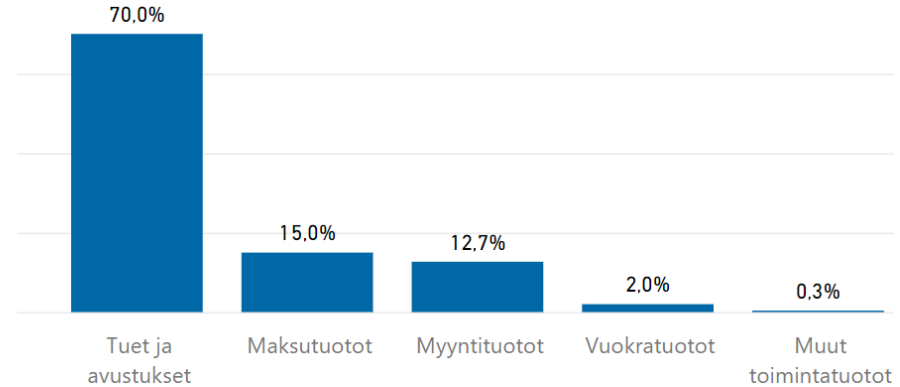

Sivistyksen palvelualue - Ilman taseyksiköitä

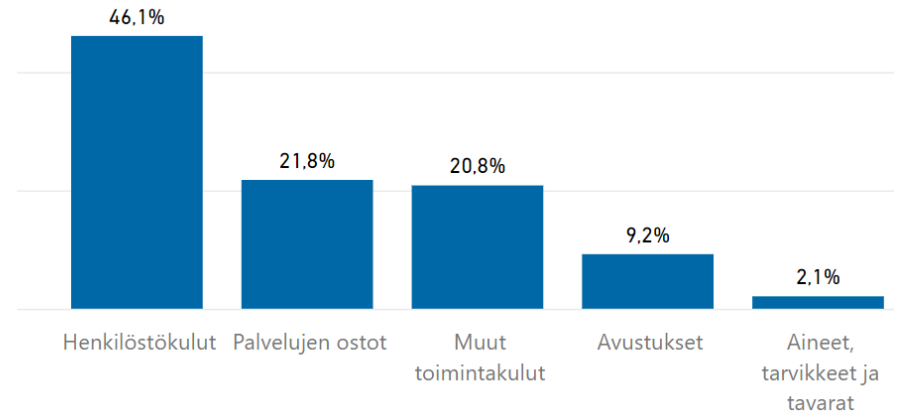
1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	15 307	7 905	51,6
Myyntituotot	4 814	1 002	20,8
Maksutuotot	6 841	1 184	17,3
Tuet ja avustukset	2 444	5 535	226,4
Vuokratuotot	779	157	20,2
Muut toimintatuotot	428	26	6,1
TOIMINTAKULUT	-249 767	-63 140	25,3
Henkilöstökulut	-115 989	-29 106	25,1
Palvelujen ostot	-50 761	-13 743	27,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 398	-1 319	20,6
Avustukset	-21 487	-5 819	27,1
Muut toimintakulut	-55 132	-13 154	23,9
TOIMINTAKATE	-234 460	-55 235	23,6

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Sivistyksen palvelualue - Ilman taseyksiköitä

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	TA/TP muutos%
Sivistyksen palvelualue							
Tulot	15 307	7 905	51,6	6 246	26,6	14 488	5,6 %
Menot	-249 767	-63 140	25,3	-61 475	2,7	-250 733	-0,4 %
Netto	-234 460	-55 235	23,6	-55 229	0,0	-236 245	-0,8 %
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Tulot	1 100	4 446	404,3	3 048	45,9	2 580	-57,4 %
Menot	-1 928	-1 125	58,4	-678	66,0	-3 223	-40,2 %
Netto	-828	3 321	-401,1	2 370	40,2	-643	28,7 %
Lasten ja nuorten kasvu							
Tulot	9 735	2 576	26,5	2 037	26,5	8 206	18,6 %
Menot	-183 603	-46 782	25,5	-46 005	1,7	-186 483	-1,5 %
Netto	-173 868	-44 206	25,4	-43 968	0,5	-178 277	-2,5 %
Osaaminen ja tieto							
Tulot	762	226	29,6	244	-7,6	526	44,7 %
Menot	-22 984	-5 406	23,5	-5 330	1,4	-21 805	5,4 %
Netto	-22 223	-5 180	23,3	-5 086	1,8	-21 279	4,4 %
Wellamo-opisto							
Tulot	1 498	240	16,0	388	-38,0	1 300	15,2 %
Menot	-4 187	-866	20,7	-909	-4,7	-4 048	3,4 %
Netto	-2 688	-626	23,3	-522	20,1	-2 747	-2,2 %
Liikunta ja kulttuuri							
Tulot	1 893	237	12,5	483	-50,9	1 505	25,8 %
Menot	-29 951	-7 683	25,7	-7 367	4,3	-29 679	0,9 %
Netto	-28 058	-7 446	26,5	-6 884	8,2	-28 174	-0,4 %
Kaupunginmuseo							
Tulot	305	179	58,8	47	284,7	370	-17,6 %
Menot	-6 821	-1 139	16,7	-1 082	5,3	-4 994	36,6 %
Netto	-6 516	-960	14,7	-1 035	-7,3	-4 624	40,9 %
Kansainväliset urheilutapahtumat							
Tulot	13						
Menot	-293	-139	47,3	-105	32,5	-501	-41,4 %
Netto	-280	-139	49,5	-105	32,5	-501	-44,1 %

Lahden kaupunginorkesteri ja Lahden kaupunginteatteri

Taseyksiköt, määrärahavertailu sitovat tasot, 1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	TA/TP muutos%
Kaupunginorkesteri							
Liikevaihto	727	0	0,0	251	-100,0	283	157,1 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	0	238		142	68,1	472	-100,0 %
Kaupunginteatteri							
Liikevaihto	1 853	0	0,0	561	-100,0	822	125,3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	0	381		257	47,9	31	-100,0 %

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Seudullinen kehittäminen

- Varhaiskasvatuksen seudullinen arviointikysely toteutettiin sähköisenä tammi–helmikuun vaihteessa.
- Varhaiskasvatuksen psykososiaalisten oppimisympäristöjen kehittämistoiminta eli NÄKYVÄKSI-hanke jatkuu kesään 2021 saakka.
- Tutoropettajatoiminnan vakiinnuttamista Päijät-Hämeen alueen kuntiin jatketaan koordinoitusti Opetushallituksen (OPH) rahoituksella ja jatkoajalla vuoden 2021 loppuun saakka. Vuosiluokkien 1–2 A1-kielen opetussuunnitelman toteuttamisen tueksi on järjestetty täydennyskoulutusta seudun 1–2-luokkien opettajille ja kielisuihikutussuunnitelma on laadittu esiopetukseen. Kuntien kielitutoreiden vertaiskoulutusohjelmaa toteutetaan toukokuuhun saakka samoin opetustoimen ja varhaiskasvatuksen johdon täydennyskoulutusta "Resilienssiä työyhteisöihin", joka hanke päättyy myös toukokuussa.
- Kehittämisrahoituksella (OPH) on käynnistetty Päijät-Hämeen digitalisaation suuntaviivat esi- ja perusopetuksessa -hanke helmikuussa, samoin opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kehitysvammaisten lasten ja nuorten konsultatiivisen mallin rakentaminen seudun kuntiin.
- Oppilaanohjauksen kehittämiseen on saatu valtionavustusta (OKM) maaliskuussa.
- Seudullisen kehittämisen tiimiin on rekrytoitu kolme uutta projektikoordinaattoria hankerahoituksella. Seudullinen sivistysjohtajien ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti kuukausittain ja eri sivistyspalvelujen sektoreiden esimies- ja asiantuntijaverkostot ovat kehittämisryhminä jatkaneet oman palvelusektorinsa kehittämistyötä. Koronapandemiarajoituksista johtuvia toimenpiteitä ja tietoja sekä ajankohtaisia asioita ja kysymyksiä on jaettu sivistysjohtajien Whatsapp-ryhmässä.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Perusopetus

- Perusopetuksen toiminta on jatkunut vuoden alusta opetussuunnitelman ja perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti. Perusopetuksen opetussuunnitelma, opetuksen määrä ja tavoitteet eivät ole muuttuneet poikkeustilanteen johdosta. Kevätlukukauden alussa pääosa kouluista ja opetusryhmistä on toiminut normaalisti lähiopetuksessa, mutta koronapandemiatilanteesta johtuvat opetusryhmien karanteenijaksot ovat koskeneet useimpia kouluja ja yhteensä satoja oppilaita. Karanteenijaksojen aikana opetus on järjestetty etätyöskentelynä.
- Perusopetuksessa on ollut käytettävissä sekä kohdennettua valtionavustusta pandemiatilanteen vaikutusten huomioimiseen että koulutuksellisen tasa-arvon toimenpiteet -hankkeen valtionavustusta. Kevätlukukauden aikana varaudutaan poikkeustilanteen jälkeiseen aikaan ja tukitoimien järjestämiseen niin oppilaiden oppimiselle ja hyvinvoinnille kuin kouluyhteisöille. Perusopetuksen toimintakustannuksissa poikkeustilanteen vaikutukset koulujen käyttömenoissa ovat tammi-maaliskuussa 0,5–1,5 %.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Nuorisopalvelut

- Nuorisopalvelujen osallistuja- ja asiakasmäärä on 35 780. Nuorten työllisyyspalveluiden asiakkaana on ollut 90 nuorta sekä suunnitelmallisesti tuettavia nuoria etsivässä nuorisotyössä ja nuorten tukipalvelut Dominossa yhteensä 308.

Kirjasto- ja tietopalvelut

- Kirjastot ovat edistäneet kaupunkilaisten hyvinvointia, osaamista ja osallisuutta sisältö-, mediakasvatus- ja tapahtumatarjonnalla sekä saavutettavalla kirjastoverkolla ja monipuolisilla aukioloajoilla koronarajoituksista huolimatta. Tapahtumatuotanto jatkui verkossa ja osanotto on ollut runsasta. Asiakaspalautteen perusteella mahdollisuus asioida kirjastossa koronarajoituksista huolimatta on ollut monelle tärkeää henkisen jaksamisen kannalta. Asiointi on ollut välttämätöntä myös monille opiskelijoille, sillä aineiston saatavuus on mahdollistanut opintojen jatkumisen.

Kulttuuripalvelut

- Kulttuuripalveluiden hallinnoimat kulttuuritilat ovat olleet yleisöltä suljettuna, ainoastaan lasten harrastustoiminta ja Draamapajan toiminta Vaahterasalilla on jatkunut keskeytyksettä. Tilojen sulun aikana on tehty tarpeellisia korjauksia, remontteja ja tekniikan uusimisia. Vuokratuloja tiloista on saatu huomattavasti normaalia vähemmän.
- Lahden Lasten Talvikarnevaalit siirrettiin tammi-helmikuulta ensin huhtikuulle ja uudestaan toukokuun loppuun. Muu tapahtumatoiminta on toteutettu digitaalisena tai siirretty myöhempään ajankohtaan.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Kaupunginmuseo (1/2)

- Viranomaistyö on jatkunut normaalisti. Alkuvuonna museo antoi yhteensä 55 viranomaislausuntoa rakennetusta ja arkeologisesta kulttuuriperinnöstä. Tarkastuskäyntejä tehtiin 35 kohteella.
- Aluetaidemuseotyössä työstettiin Lahden julkisen taiteen ohjelmaa, joka soveltuvin osin muokataan valmistuttuaan Lahden ulkopuolisten kuntien käyttöön. Julkisen taiteen toimikunta on kokoontunut kolme kertaa.
- Paikallismuseotyössä saatiin valmiiksi heinäkuun alussa toteutettavan Päijät-Hämeen museoviikon suunnitelmat maakunnassa toimivien museoiden kanssa.
- Museon uuteen kokoelmahallintaohjelmaan toteutetaan kulttuuriympäristötiedolle oma osio, yhdessä Kanta-Hämeen museon, Päijät-Hämeen maakuntaliiton ja ELY-keskuksen kanssa. Museon paikallismuseotutkija kuuluu koko kokoelmahallintaohjelman ohjausryhmään.
- Visuaalisten taiteiden museo Malvassa on alkuvuonna suunniteltu ja toteutettu tapahtumia. Koronasta johtuen tapahtumat ovat olleet verkkotapahtumia ja niitä on ollut yhteensä seitsemän tammi-maaliskuussa. Malvassa tilojen valmistelutyötä on jatkettu ja muuta sisältösuunnittelutyötä on viety eteenpäin. Malvan visuaalinen ilme, verkkosivutyö ja uusi nimi julkistettiin alkuvuoden aikana.
- Kokoelmayksikössä työn alla tietokantamigraatio sekä kokoelmien julkaiseminen Finnassa. Osa palveluista, kuten kuvakokoelmien asiakaspalvelu ja huonekalukokoelmaan liittyvä tietopalvelu, ovat olleet tauolla tietokantamigraation vuoksi.
- Kokoelmakummihanke on edennyt suunnitellusti.
- Lahden museoiden verkkosivut uudistettiin ja julkaistiin sivuverkostona, joka sisältää omat sivut kullekin museokohteelle: Malvalle, Hiihtomuseolle, Radio- ja tv-museo Mastolalle ja Lahden historialliselle museolle. Verkkosivujen työ jatkuu englanninkielisillä sivuilla. Vaikuttavuutta lisättiin myös omilla uusilla museokohteiden some-kanavilla Instagramissa ja Facebookissa. Lahden museoiden lisäksi löytyy omat kanavat Hiihtomuseolta, Mastolalta, Lahden historialliselta museolta sekä Malvalta.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Kaupunginmuseo (2/2)

- Digitaalisia verkkoaineistoja tuotettiin ja päivitettiin museon verkkosivuille kuten Historiallisesta museosta kertova *Kurkistus kullisseihin* ja museon tekemästä koronadokumentoinnista kertova *Kaksi kuuta koronasta* -verkkoaineisto.
- Historiallisen museon perusnäyttelyn konsepti- ja käsikirjoitustyö edistyivät suunnitellusti. Historiallisen museon perusnäyttelyjulkaisua varten on pidetty seitsemän toimikunnan kokousta ja toimittu yhdessä Tilaushistoriakeskuksen sekä Helsingin yliopiston kanssa.
- Hiihtomuseon yläkerran vaihtuvien näyttelyiden tilan konseptityö ja Lahden Hiihtoseuran satavuotisjuhlanäyttelyn suunnittelu eteni. Mastolan *Suloiset sankarit – eläimet suomalaisissa elokuvissa ja tv-sarjoissa* graafinen ja sisältösuunnittelu etenivät.
- Koululaisten kulttuuriohjelmavierailuja jouduttiin siirtämään talvikuukausilta huhti-toukokuulle. Hiihtomuseo ja Mastola on voitu pitää avoinna pandemiasta huolimatta, mutta asiakasmäärät ovat pienentyneet huomattavasti. Kuitenkin erityisesti hiihtolomaviikot toivat taloihin asiakkaita. Museoissa ja Malvan museokaupassa on vierailut tammi-maaliskuussa 3 413 asiakasta. Lahden museot -nettisivuilla on ollut 277 768 katselua.

Wellamo-opisto

- Vapaan sivistystyön opetusta, aikuisten ja lasten taiteen perusopetusta, aktivoivaa toimintaa, koulujen kerhotoimintaa ja digitukitoimintaa on toteutettu alueellisten rajoitusten puitteissa pääasiassa etäopetuksena. Verkko-opetuskurssien määrää eri aineissa on lisätty alkuvuoden aikana.
- Alkuvuoden tapahtuma- ja esitystoimintaa toteutetaan digitaalisesti.
- Aloitettu lukuvuoden 2021–2022 opetustarjottimen valmistelu.
- Henkilöstökuluja on jäänyt toteutumatta ja toisaalta kurssimaksutuloja saamatta voimassaolevien aikuisten harrastustoimintaa määrittävien rajoitusten vuoksi.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Lahden kaupunginorkesteri

- Viranomaismääräysten vuoksi kaupunginorkesterilla ei ollut mahdollisuutta järjestää yleisölle avoimia konsertteja tammi-maaliskuussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt korona-ajan tukea kompensoimaan tulomenetyksiä.
- Korvaavana palvelutarjontana orkesteri järjesti konserttinsa verkossa pääosin suorina lähetyksinä Sibeliustalosta orkesterin YouTube-kanavalla. Tammi-maaliskuussa järjestettiin yhdeksän sinfoniakonserttia sekä vaskien konsertti, ja yhteensä nämä konsertit ovat keränneet katseluita 34 135. Soittajat ovat järjestäytyneet lavalle turvavälein sekä muita turvallisuusjärjestelyjä noudattaen. Edellä mainittujen konserttien lisäksi YLE Radio 1 lähetti 17.3. joulukuussa 2020 nauhoitetun, aiemmin julkaisemattoman Nuorten solistien konsertin, ja lisäksi konsertti on ollut kuunneltavissa YLE Areenassa (noin 1 000 kuulijaa tähän mennessä).
- Konserttitoiminnan lisäksi orkesteri toteutti kaksi levytystä BIS-levymerkille johtajinaan ylikapellimestari Dima Slobodenjouk ja päävierailija Anja Bihlmaier.

Lahden kaupunginteatteri

- Viranomaismääräysten vuoksi esitystoiminta on ollut koko alkuvuoden keskeytyneenä. Teatterin omien esitysten ja yhteistuotantojen lisäksi on jouduttu perumaan myös suunnitellut vierailut. Alkuvuoden ensi-illat on siirretty syksylle. Näiden lisäksi on harjoiteltu ja valmistettu syksyn lastennäytelmää ja musikaalia.
- Töiden vähenemistä on kartoitettu ja henkilöstöä on osallistunut korvaaviin töihin. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä harkinnanvarainen korona-avustus turvaa teatterin toimintaedellytyksiä.
- Liikevaihtoa ei ole alkuvuodesta kertynyt. Kustannuksia on säästynyt mm. tekijänoikeuspalkkiosta ja vierailijoiden palkkioista. Liikevaihto tulee jäämään merkittävästi alle arvioidun ja tulos tulee olemaan alijäämäinen, mikäli esitystoimintaan kohdistuu rajoituksia tulevana syksynä eikä uusia korona-avustuksia myönnetä.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Liikuntapalvelut

- Sisäliikuntatilat ovat olleet koronarajoituksista huolimatta osin käytössä koko alkuvuoden ajan poikkeusjärjestelyin erityisesti pienten lasten harrastustoimintaan, jonka keskeytys useasta muusta Suomen alueesta poiketen oli vain viikon pituinen. Myös edustus- ja liigatason sarjatoiminta jatkui halleissa ilman yleisöä.
- Ulkoliikunnan olosuhteiden taso pidettiin korkeana ja mm. latuverkoston käyttömäärät olivat erittäin suuret tarkastelujakson aikana talven olosuhteiden mahdollistaessa kaupunkialueen koko latuverkoston ylläpidon.
- Samanaikaisesti Urheilukeskuksessa poikkeusjärjestelyin järjestettyjen kansainvälisten, liikuntapalveluiden vastuulla olevien tapahtumien (mm. Salpausselän kisat, nuorten MM-kisat) suorituspaikkojen kunnossapito toteutettiin kansainvälisten standardien mukaisesti.
- Talven olosuhteet mahdollistivat alkuvuoden aikana myös lähivuosiin verrattuna poikkeuksellisen pitkän kauden kaupunkialueen luonnonjäakenttien ylläpidolle.
- Taloudelliset vaikutukset poikkeusajasta näkyvät lähinnä tulokertymän pudotuksena vuoro- ja käyntimaksujen alenemisen sekä alentuneen uimahallikävijämäärän vuoksi.
- Ulkoliikuntapaikkojen mittava käyttö korostui toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta poikkeusaikana kaikkien kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä. Sisäliikuntatilojen kohdalla pystyttiin jatkamaan organisoidun liikunnan ja urheilun tiettyjä ydintoimintoja (nuorimmat juniorit, edustustason ammattimainen urheilu) ja liikuntapaikat olivat poikkeustilanteessakin käytössä.

Lahden 30 kk:n uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO) 2021–2023

Sivistyksen palvelualueen tavoitteet 2021–2023

Periaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Palveluverkon ja toimitilojen kriittinen tarkastelu koko palvelualueella
- Palvelutason tarkastelu perusopetuksessa (mm. opetusryhmien koon kasvattaminen, koulunkäyntiavustajien määrän vähentäminen)
- Tukipalveluostojen kustannustason alentaminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa
- Palveluostojen ja muiden hankintojen vähentäminen sekä vapautuvien tehtävien täyttämisen kriittinen tarkastelu koko palvelualueella
- Myönnettävien avustusten ja tukien vähentäminen
- Kaupunginorkesterin ja -teatterin toiminnan supistaminen
- Kurssimaksujen korottaminen

Tavoitteet, 1000 €	muutos ed.vuoteen	muutos ed.vuoteen	muutos ed.vuoteen	Vaikutus talouden tasapainoon
Sivistyksen palvelualue	2021	2022	2023	v. 2023
Menojen vähentäminen	-4 462	-6 184	-5 707	-16 353

Lahden 30 kk:n uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO) 2021–2023

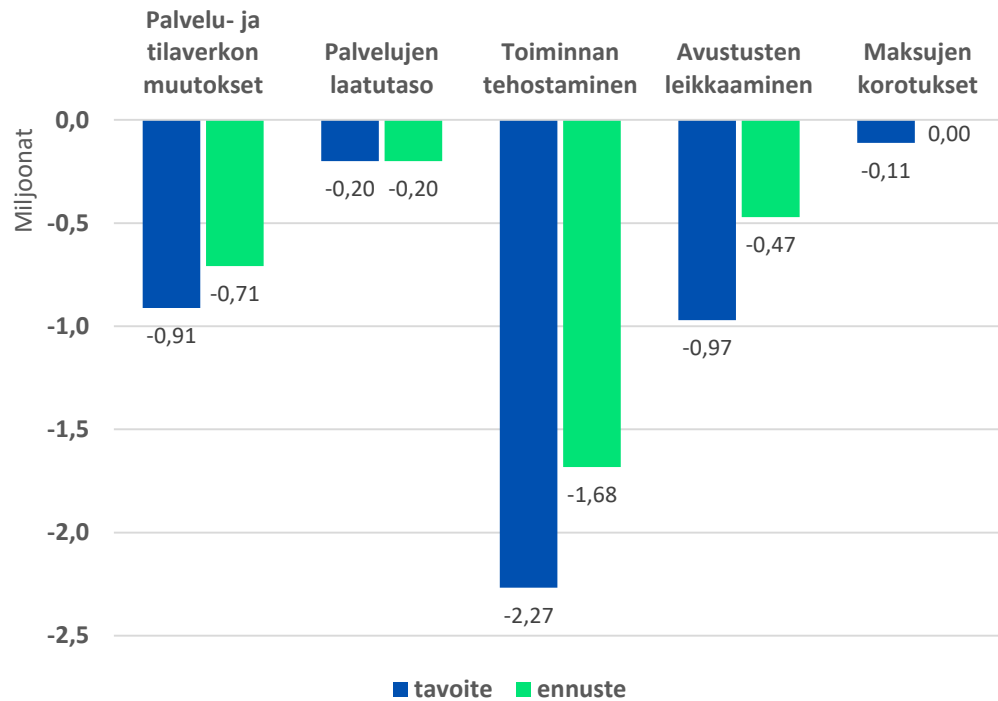
Sivistyksen palvelualueen toteumaennuste 2021

Menojen vähentäminen

Ennuste -3,0 milj. euroa (tavoite -4,5 milj.)

- Suurin osa palvelu- ja tilaverkon muutosten toimenpiteistä toteutumassa museon toiminnan uudelleenjärjestelyä lukuun ottamatta
- Palvelujen laatutasoon liittyvät toimenpiteet toteutuvat ennusteen mukaan
- Palveluostojen ja hankintojen vähentäminen sekä orkesterin ja teatterin toiminnan supistaminen toteutuvat
- Kansainvälisten urheilutapahtumien välillisen tuen vähentäminen toteutuu
- ICT-, henkilöstö- ja taloushallinnon palveluostojen vähentäminen toteutuu osittain
- Wellamo-opiston kurssimaksujen korotus 10% ei toteudu Koronatilanteen takia

Menojen vähentäminen, ennuste 2021

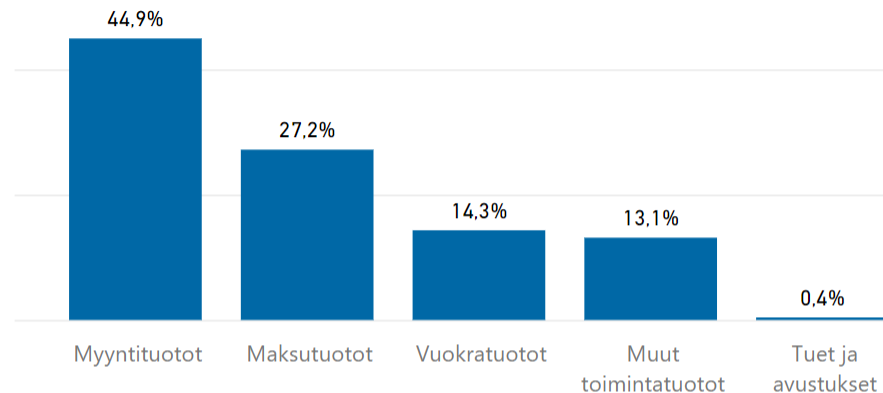

Kaupunkiympäristön palvelualue

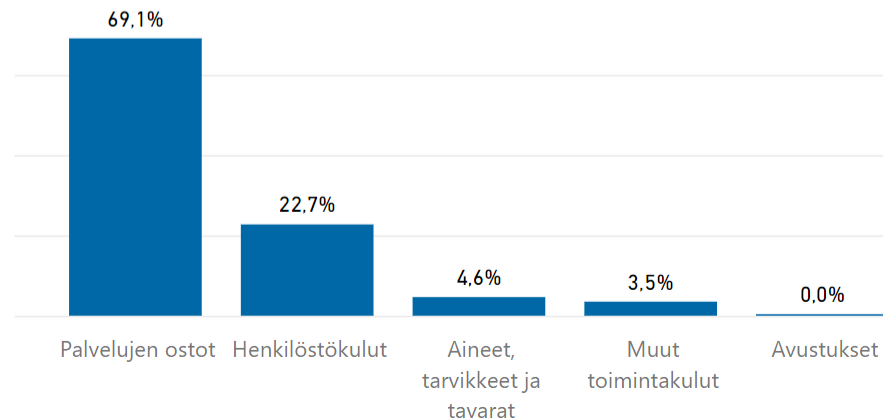
1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	43 076	4 474	10,4
Myyntituotot	19 664	2 010	10,2
Maksutuotot	6 537	1 217	18,6
Tuet ja avustukset	658	18	2,8
Vuokratuotot	14 317	641	4,5
Muut toimintatuotot	1 900	588	30,9
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	514		
TOIMINTAKULUT	-51 878	-10 567	20,4
Henkilöstökulut	-10 719	-2 402	22,4
Palvelujen ostot	-37 218	-7 301	19,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 594	-490	30,7
Avustukset	-154	-4	2,3
Muut toimintakulut	-2 192	-369	16,9
TOIMINTAKATE	-8 288	-6 093	73,5

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Kaupunkiympäristön palvelualue

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	TA/TP muutos%
Kaupunkiympäristön palvelualue							
Tulot	43 590	4 474	10,3	4 599	-2,7	41 037	6,2 %
Menot	-51 878	-10 567	20,4	-9 725	8,7	-50 343	3,0 %
Netto	-8 288	-6 093	73,5	-5 125	18,9	-9 306	-10,9 %
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Tulot		1				0	-100,0 %
Menot	-567	-100	17,6	-134	-25,3	-748	-24,2 %
Netto	-567	-99	17,4	-134	-26,1	-748	-24,2 %
Maankäyttö- ja aluehankkeet, Kunnallistekniikka sekä Rakennus- ja ympäristönvalvonta vastuual							
Tulot	26 739	2 770	10,4	2 008	38,0	26 131	2,3 %
Menot	-29 462	-6 615	22,5	-5 819	13,7	-28 480	3,4 %
Netto	-2 723	-3 845	141,2	-3 812	0,9	-2 349	15,9 %
Joukkoliikenne							
Tulot	16 851	1 703	10,1	2 592	-34,3	14 905	13,1 %
Menot	-21 849	-3 852	17,6	-3 772	2,1	-21 115	3,5 %
Netto	-4 998	-2 149	43,0	-1 180	82,1	-6 210	-19,5 %

Tulot pitävät sisällään valmistuksen omaan käyttöön

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Kunnallistekniikka

- Kaupungininsinöörin irtisanoutumisen johdosta on toimittu osin tilapäisjärjestelyillä
- Etätyöt jatkuvat normaalisti, ei ole ilmennyt uusia vaikutuksia. Kaikki palvelut toimivat
- Koronapandemian vaikutukset tuloihin samoja kuin viime vuonna. Pysäköintiin liittyvän tulokertymän ennustetaan olevan tasolla - 10 - - 15 %
- Kovaluminen talvi on kuluttanut kunnallistekniikan palveluiden ostojen liikkumavaran. Jotta pysymme budjetissa, on kaikki lisätilaustoiminta keskeytetty jo tammikuussa. Vain vaaraa aiheuttavia töitä suoritetaan
- Eteläisen Lahden alueurakan kilpailutuksen tavoitteet ja urakan kilpailutuksen päälinjat on vahvistettu lautakunnassa. Valmistelu jatkuu niin, että urakoitsija on valittuna vuodenvaihteessa
- Kunnossapidossa Hiekkamyrsky toimii jo rutiinilla, hyvää palautetta asiakkailta
- Kaupunkipyöräjärjestelmästä on allekirjoitettu sopimus ja palvelun implementointi on käynnissä. Syksyllä pääsemme kokeilemaan palvelua, kaikki mukaan!
- Kaupunkiin on rantautunut sähköisiä potkulautoja vuokraava yritys (Trier), toinen ilmaissut halukkuutensa (Bird)
- Katutilan investointiohjelman urakoitsijat on valittu noin 95 % hankkeista jo vuoden alkuvaiheessa, prosessit ja hankkeiden valmistelu ohjelmoinnista lähtien toimivat hienosti
- Investointiohjelmassa on painetta lisätalousarviolle
- Kaupunkikehityshankkeissa on niiden alkuvaiheeseen käytetty hieman enemmän aikaa ns. johtamisjärjestelmän suunnitteluun. On löydetty uusi malli, jossa johtamiselle, asiantuntijuudelle ja tiedon yleiselle jakamiselle on olemassa omat paikkansa. Koskee Keskustavisiota, Sairaalanmäen aluetta, Pippo-Kujalaa.
- Vihertoimen asiantuntijoilla on tällä hetkellä vuoden tiukin ajankohta, joka jatkuu juhannukseen saakka
- Kaupungilla ei ole enää omaa maa-ainesten- ja lumenvastaanottoa, toimintapisteet vuokrattu Salpamaa Oy:lle
- Yleisten alueiden käyttö lupien määrästä voi päätellä, että rakentaminen jatkuu aktiivisena
- Tapahtumia on jonkin verran peruttu

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Joukkoliikenne

- Kesän 2021 runkolinjaston mukaisiin linjastomuutoksiin on valmistauduttu
- Haettu Traficomien joukkoliikenteen valtionavustuksia
- Liityntäpysäköintiselvitys valmistunut
- Matkustajamäärät noin -32% viime vuoden tammi-maaliskuusta
- Uudet Heinolan ja Orimattilan linjat aloittaneet liikennöinnin

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Maankäyttö- ja aluehankkeet

- Pandemian vaikutukset näkyvät pulssikyselyn palautteessa. Henkilökunnan jaksamiseen ja töihin paluun sujuvaan toteutus on valittu kehityskohteeksi.
- Tammi-maaliskuussa teknisen ja ympäristölautakunnan käsittelyssä on ollut yhteensä 6 asemakaavakohdetta.
- Tammi-maaliskuussa omakotitontteja luovutettiin 12 kpl ja teollisuustontteja yksi kpl
- Kaupunki on myynyt maata tammi-maaliskuussa 11,16 ha, yhteensä 7,9 milj. euroa.
- Kaupunki on ostanut maata 12,27 ha ja käyttänyt niihin rahaa 4,7 milj. euroa. Suurin yksittäinen maakauppa on ollut Jaksonkatu 2, joka maksoi 4,5 milj. euroa
- Terveystalon purkaminen on kilpailutettu ja purkamistyöt alkavat kesän aikana.
- Ranta-Kartanon hotelli- ja vesiliikuntakeskushanke viivästyy pandemian johdosta, mutta pysäköintitalo etenee. Kyösti Kallion kadun varren ensimmäinen kohde on valmistunut. Toisen, monisukupolvikorttelin rakennustyöt ovat käynnistyneet.
- Rakokiven ja Mukkulan ympäristöministeriön lähiöohjelma on käynnistynyt yhteistyössä LUT, LAB ja muiden tutkijoiden kanssa. Rahoituspäätös vuodelle 2021.
- Lahden suunta -työ on hyväksytty, mutta ei ole vielä lainvoimainen. Uuden yleiskaavakierroksen valmistelu käynnistyy.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Rakennus- ja ympäristövalvonta (1/2)

- Tammi-maaliskuussa rakennusvalvonnassa on myönnetty pääosin rakennus- ja toimenpidelupia 203 kpl (vertailuluku 2020: 242). Luvat ovat sisältäneet 79 uutta rakennusta (83), joissa on ollut yhteensä 336 asuntoa (152). Vastaavasti uusia asuntoja on valmistunut 44 kpl (19).
- Uusien ympäristölupaa tarvitsevien laitosten sijoittumispaikoista Lahteen on neuvoteltu useiden yrittäjien kanssa.
- Pohja- ja pintavesien laatua on seurattu valvontaohjelman mukaisesti. Enonselän syvänteeseen asennettiin talviaikainen automaattinen vedenlaadun seurantalaitteisto.
- Kunnostettu luonnonsuojelualueiden reittejä ja taukopaikkoja. Helmi-rahoituksella laadittu suunnitelmat Kintterönsuon ennallistamiseen ja hulevesikunnostukseen.
- Aluehallintovirastosta saatiin vesilupa Kumiankosken kunnostukseen ja Kukkasjärvien säännöstelyn lopettamiseen. Työt alkoivat maaliskuussa ja saadaan toukokuussa valmiiksi.
- Metsätoimi siirtyi kunnallistekniikasta vesien- ja luonnonhoidon yksikköön. Yhteistyö mm. luonnonsuojelun kanssa käynnistyi kitkatta. Infrahakkuut ja kilpailutukset pitivät kiireisinä.
- Osallistuttiin ELY-keskuksen yhteistyöryhmien työskentelyyn vesienhoidossa ja vesihuollossa.
- Uusi luonnonsuojeluvalvoja valittiin eläköityneen tilalle. Luonnonsuojeluohjelman ja luontoselvitysten ajantasaistaminen sekä liito-oravaselvitykset olivat alkuvuoden toimenpiteinä.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

Rakennus- ja ympäristövalvonta (2/2)

Lahden ympäristöterveys

- Tammi-maaliskuun aikana ympäristöterveys on suorittanut 99 kpl valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia (tavoitetasolla EtL: 12 %, Tesu: 10 %, Tup: 17 %, LL: 18 %), 36 kpl muita tarkastuksia, 42 näytteenottoja ja 59 ilmoitus/lupakäsittelyä.
- Uusia rekrytointeja on ollut kolme, josta kaksi saatiin täytettyä (terveystarkastaja vs., valvontaeläinlääkäri va.), ja rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle on viety päätösesityksiä kolme kappaletta.
- Ympäristöterveyden tekemiä oppaita on julkaistu yksi kappale (tapahtumaopas), sen lisäksi on julkaistu nettisivuilla kolme tiedotetta, jotka ovat saaneet myös mediassa näkyvyyttä.
- Elintarvikealan toimijoille järjestettiin koulutustilaisuus yhteistyössä P-H hydyn ympäristökeskuksen kanssa.
- Tartuntatautilain muutoksen myötä, ympäristöterveydelle tuli uusia tehtäviä, jotka ovat vaatineet laajasti perehtymistä ja kouluttautumista koko henkilöstön osalta.

Kaupunkiympäristön palvelualueen tavoitteet 2021–2023

Periaatteet tavoitteiden saavuttamiseksi

- Siirtyminen sähköiseen asiointiin ja palveluihin
- Aktiivinen prosessien kehittäminen
- Joukkoliikenteen kehittäminen; runkolinjat, uusi kalusto
- Palvelutason kriittinen tarkastelu
- Maksujen korotukset
- Tilakustannusten vähentäminen

Tavoitteet, 1000 €	muutos ed.vuoteen	muutos ed.vuoteen	muutos ed.vuoteen	Vaikutus talouden tasapainoon v. 2023
Kaupunkiympäristön palvelualue	2021	2022	2023	
<u>Käyttötalous</u>				
Menojen vähentäminen	-2 700	-836	-836	-4 372
Elinvoiman kehittäminen, aluekehittäminen	500			
<u>Investoinnit</u>				
Kiinteä omaisuus	-2 500	-2 500	-2 500	-7 500
Elinvoiman kehittäminen, julkinen käyttöomaisuus	4 500			4 500

Kaupunkiympäristön palvelualueen toteumaennuste 2021

Menojen vähentäminen (tavoite)

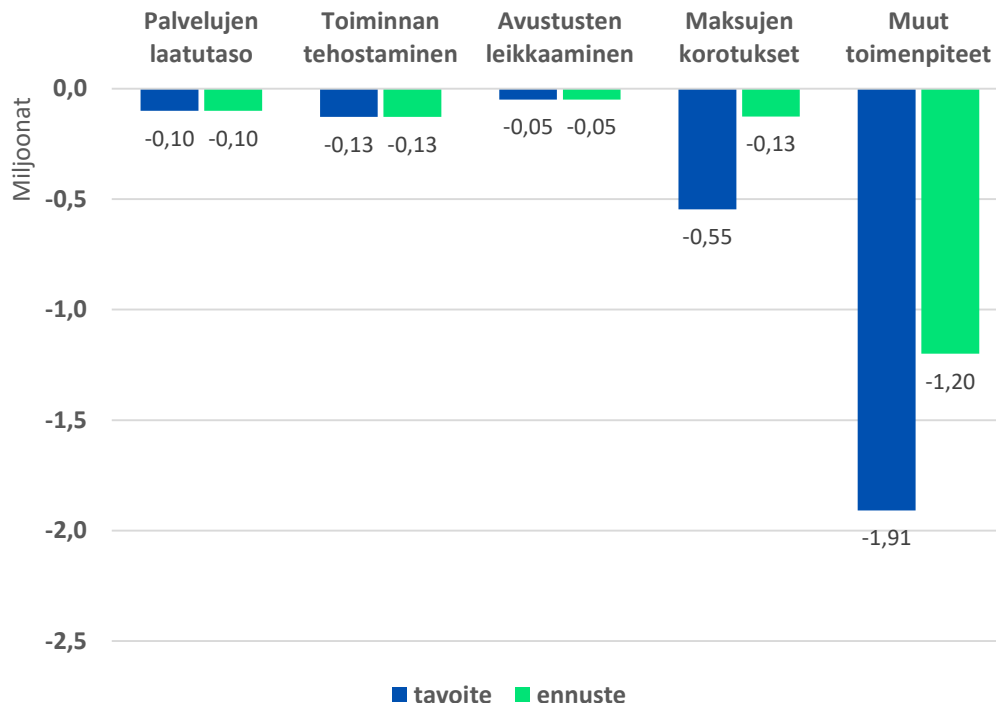
ennuste -1,6 milj. (-2,7 milj.)

- Palvelujen laatutason muutos, toiminnan tehostaminen ja avustusten leikkaaminen toteutuvat tavoitteen mukaan
- Pysäköintimaksujen korotus yht. -0,35 milj. ei toteudu, esitys hylättiin lautakunnassa
- Muut toimenpiteet sisältää voimassa olevan TT-ohjelman toimenpiteet. Kaikkien toimenpiteiden osalta ei ole voitu arvioida toteutumista.

Elinvoiman kehittäminen, ei ennustetta (tavoite +5,0 milj.)

- Pippo alueen kehittäminen

Menojen vähentäminen, ennuste 2021

Investoinnit

- Kiinteään omaisuuteen on tammi-maaliskuussa kirjautunut tuloja maanmyynneistä 7,9 milj. euroa
- Tammi-maaliskuussa julkisen käyttöomaisuuden menoissa nousee esiin:
  - Suunnitteluvaiheessa olevat hankkeet
  - Asuntoalueiden rakentaminen (Aikamatka 0,4 milj. e ja Löylykatu 0,1 milj. e)
  - Hennalan kasarmialueen toteutus (0,3 milj. e)
  - CitiCap (0,4 milj. e)
  - Eteläinen kehätie (0,3 milj. e)
- Talonrakennuksen investointien toteutus oli yhteensä 4,22 milj. euroa ja 10,9 % talonrakennuksen budjetista.
  - Kivimaan koulun laajennusosa on valmistunut 31.3. ja rakennus otetaan käyttöön.
  - Suurin keskeneräinen hanke on kesällä valmistuva Rakokiven monitoimitalo
  - Renkomäen monitoimitalon rakentaminen on alkanut.

Investoinnit, 1000€ | 2021, tammi - maaliskuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
Tulot				1 833	2 977	61,6
Menot	-500	-17	3,4	-2 180	-3 501	62,3
Netto	-500	-17	3,4	-347	-523	66,3
Irtain omaisuus						
Menot	-8 280	-567	6,8	-610	-5 871	10,4
Netto	-8 280	-567	6,8	-610	-5 871	10,4
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	500				1 271	
Menot	-27 192	-1 739	6,4	-4 976	-35 496	14,0
Netto	-26 692	-1 739	6,5	-4 976	-34 224	14,5
Kiinteä omaisuus						
Tulot	8 120	7 872	96,9	2 052	6 253	32,8
Menot	-2 500	-4 675	187,0	-187	-2 078	9,0
Netto	5 620	3 197	56,9	1 865	4 175	44,7
Talonrakennus						
Tulot	38 590	43 301	112,2	33	33	100,0
Menot	-38 779	-4 225	10,9	-8 825	-47 524	18,6
Netto	-189	39 077	-20 675,4	-8 792	-47 491	18,5
Kokonaistulos						
Tulot	47 210	51 173	108,4	3 917	10 533	37,2
Menot	-77 251	-11 223	14,5	-16 778	-94 468	17,8
Netto	-30 041	39 950	-133,0	-12 860	-83 935	15,3

Lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat)	250 000 000	0	250 000 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000 000	0	120 000 000
Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)	200 000 000	0	200 000 000
Pitkäaikainen luotto (ottolainat)	23 660 000	0	23 660 000

* Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennakainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).

Määräraha, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	23 660 000	0	23 660 000
Pitkäaikainen, vähennykset	-32 650 000	-1 050 000	-31 600 000
Lyhytaikainen, nettomuutos	0	0	0
Netto	-8 990 000	-1 050 000	-7 940 000
Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)			
Lisäykset	30 000 000	0	30 000 000
Vähennykset	-40 341 300	-5 611 582	-34 729 718
Netto	-10 341 300	-5 611 582	-4 729 718
Muut maksuvalmiuden muutokset (Antolainat, vaihtuvat vastaavat)			
Lisäykset		0	0
Vähennykset		0	0
Netto		0	0

- Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.
- Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.
- Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 miljoonaan euroon asti.

Lahden kaupungin lainojen rahoituskovenanttiseuranta

	TP 2020	TA2021
1. Kaupunkikonsernin korollisen vieraan pääoman suhde tuloihin ei saa ylittää 1.2:1.0	0.92	1.03
2. Kaupunkikonsernin nettolainanhoitomenojen suhde tuloihin ei saa ylittää 15 %	2,34 %	5,58 %

Rahoituskovenanttiehdot sisältyvät Lahden kaupungin Euroopan Investointipankin ja Pohjoismaiden Investointipankin kanssa solmittuihin laina- ja takaussopimuksiin.

Lainat, milj. euroa	287,0	287,0
Takaukset, milj. euroa	164,8	153,7

Rahoituskovenanti=
Rahoitussopimukseen sisältyvä,
talouden tunnuslukuihin sidottu
erityisehto

Kovenanttiennuste tehdään koko vuodeksi, koska rahoituserien ajoittuminen vuoden aikana vaikuttaa tunnuslukujen arvoihin merkittävästi

Kaupunki on täyttänyt kaikki kovenantit tarkastelujaksoina.

Vahinkorahasto 31.3.2021

Sijoitettu pääoma 10,65 milj. euroa ja peruspääoma 10,40 milj. euroa

Pääoma EUR	Vastapuoli	Kohde	Markkina- arvo	Tuotto-odotus (netto)	Toteutunut tuotto
3.600.000	Ålandsbanken	Asuntorahasto	4.306.203,55	4-6 %	Salkku, sijoituksen alusta (23.12.2013) 55,11 % (6,22 % p.a.), 12 kk 5,93 %, 1 kk 1,21 %
2.000.000	Ålandsbanken	Tonttirahasto	2.392.184,08	4 %	
2.000.000	OP	OP-Metsänomistaja	2.271.793,11	4 %	Rahasto, sijoituksen alusta (29.12.2016) 17,81 % 31.12.2020 12 kk 4,55 %.31.3.2021
3.053.664,81	Päijät-Hämeen Osuuspankki (tilivarat)				0 %
Ålandsbanken Asuntorahasto Erikoissijoitusrahasto, C-sarja: Uudet, pienemmät vuokra-asunnot kasvukeskuksissa, pääasiassa pääkaupunkiseudulla, omistusaika enintään 10 vuotta.					
Ålandsbanken Tonttirahasto Erikoissijoitusrahasto, B-sarja: Kasvualueilla rakennusyrityksille ja asunto-osaakeyhtiöille vuokralle tarjottavat asuintalotontit. Vuokra-ajat yleensä 25 vuotta.					
OP-Metsänomistaja Erikoissijoitusrahasto, B-osuus Suomessa sijaitsevat maantieteellisesti ja kokoluokittaisesti hajautetut metsäkiinteistöt.					

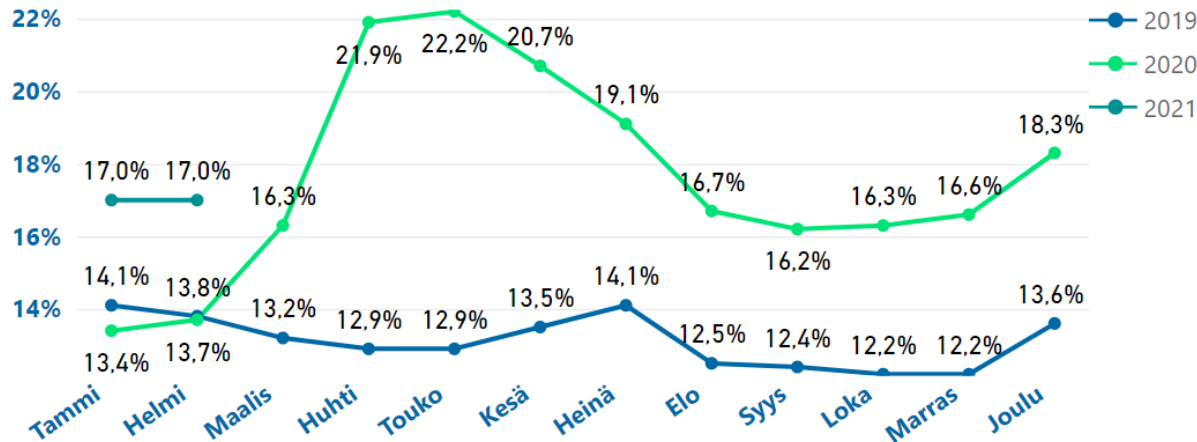

Työttömyysaste

Helmikuu 2021

17,0 %	13,7 %
Työttömyysaste	edv.
9525	7693
Työttömiä	edv.
1321	1044
Nuorisotyöttömät	edv.
3506	2138
Pitkäaikaistyöt.	edv.
836	754
Ulkom. työttömiä	edv.

Työttömyysaste Lahdessa

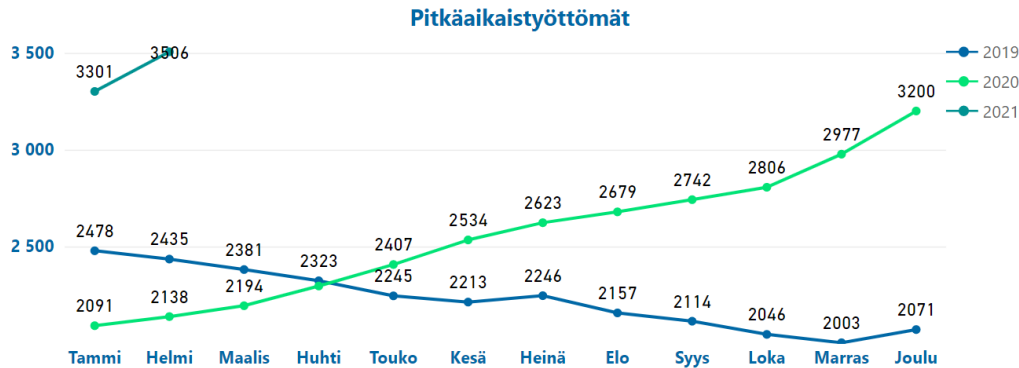
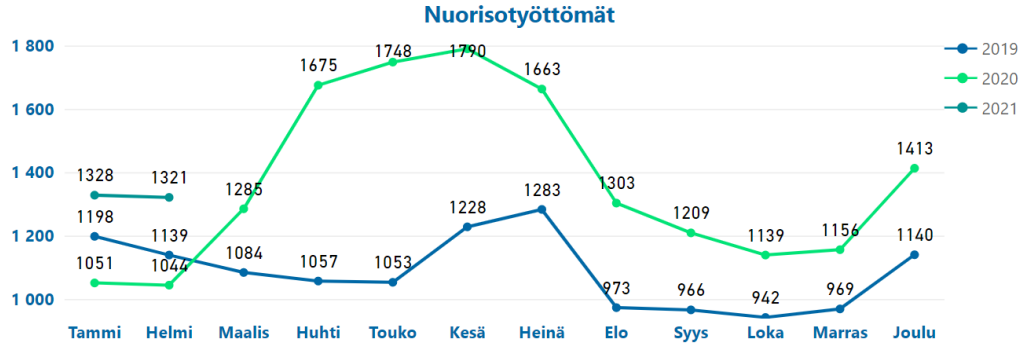

Lahden työttömyysaste oli vuoden 2021 helmikuun lopussa 17,0 %, 3,3 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukainen koko maan työttömyysaste oli tammikuussa 12,4 %.

Helmikuun tiedot, maaliskuun ennako julkaistaan 4.5.2021

Nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys

Lahdessa vuoden 2021 helmikuussa:

Nuorisotyöttömiä oli 1 321 henkilöä, 277 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten.

Pitkäaikaistyöttömiä oli 3 506 henkilöä, 1 368 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten.

Helmikuun tiedot, maaliskuun ennakko julkaistaan 4.5.2021

Työttömyysaste 12 suurimmassa kaupungissa

Työttömyysaste 12 suurimmassa kaupungissa | Helmikuu 2021

Alue	%	Työttömyysaste	Muutos vuoden alusta	%-yks.	Muutos edelliseen vuoteen	%-yks.
Lahti	17,0 %		-1,3 %		3,3 %	
Joensuu	15,8 %		-1,3 %		1,7 %	
Jyväskylä	14,9 %		-1,4 %		2,8 %	
Vantaa	14,7 %		-0,6 %		5,9 %	
Pori	14,2 %		-1,6 %		2,0 %	
Turku	14,2 %		-2,3 %		3,3 %	
Helsinki	14,1 %		-0,5 %		5,2 %	
Oulu	13,9 %		-0,6 %		2,3 %	
Tampere	13,8 %		-1,5 %		2,4 %	
Kouvola	13,4 %		-1,2 %		1,8 %	
KOKO MAA	12,4 %		-1,2 %		2,9 %	
Kuopio	12,3 %		-0,9 %		1,6 %	
Espoo	11,5 %		-0,7 %		3,8 %	

Suurimpien kaupunkien työttömyysaste

oli vuoden 2021 helmikuun lopussa

- korkein Lahdessa 17,0 %,
- matalin Espoossa 11,5 %
- koko maassa 12,4 %

Vuoden 2021 alusta työttömyysaste on

vähentynyt (%-yksikköä)

- eniten Turussa (-2,3), Porissa (-1,6) ja Tampereella (-1,5)
- vähiten Helsingissä (-0,5), Oulussa (-0,6) ja Vantaalla (-0,6)
- Lahdessa laskua oli -1,3
- koko maassa laskua oli -1,2

Vuoden aikana (helmikuu 2020-2021)

työttömyysaste on kasvanut (%-yksikköä)

- eniten Vantaalla (+5,9), Helsingissä (+5,2) ja Espoossa (+3,8)
- vähiten Kuopiossa (+1,6), Joensuussa (+1,7) ja Kouvolassa (+1,8)
- Lahdessa kasvua oli +3,3
- koko maassa kasvua oli +2,9

Helmikuun tiedot, maaliskuun ennakko julkaistaan 4.5.2021

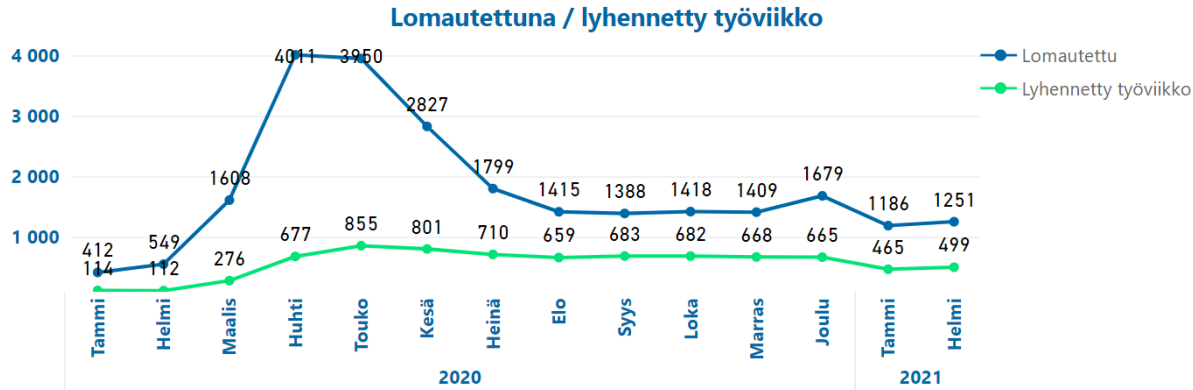
keskiviikko 28. huhtikuuta 2021

44

LAHTI

Lomautetut ja lyhennettyä työviikkoa tekevät

Lahdessa 2020-2021 kuukausittain

Lahdessa vuoden 2021 helmikuussa:

Lomautettuja yhteensä 1 251 henkilöä

Lyhennettyä työviikkoa tekeviä 499 henkilöä

Väestön määrän kehitys

Maaliskuussa väkiluku lisääntyi 15 henkilöllä.
(vuoden alusta +128 , vuodessa + 223)

Luonnollinen väestönlisäys

- maaliskuussa -11 henkilöä
- vuoden alusta -66 henkilöä
- vuoden aikana -281 henkilöä

Kuntien välinen nettomuutto

- maaliskuussa +6 henkilöä
- vuoden alusta +103 henkilöä
- vuoden aikana +248 henkilöä

Nettomaahanmuutto

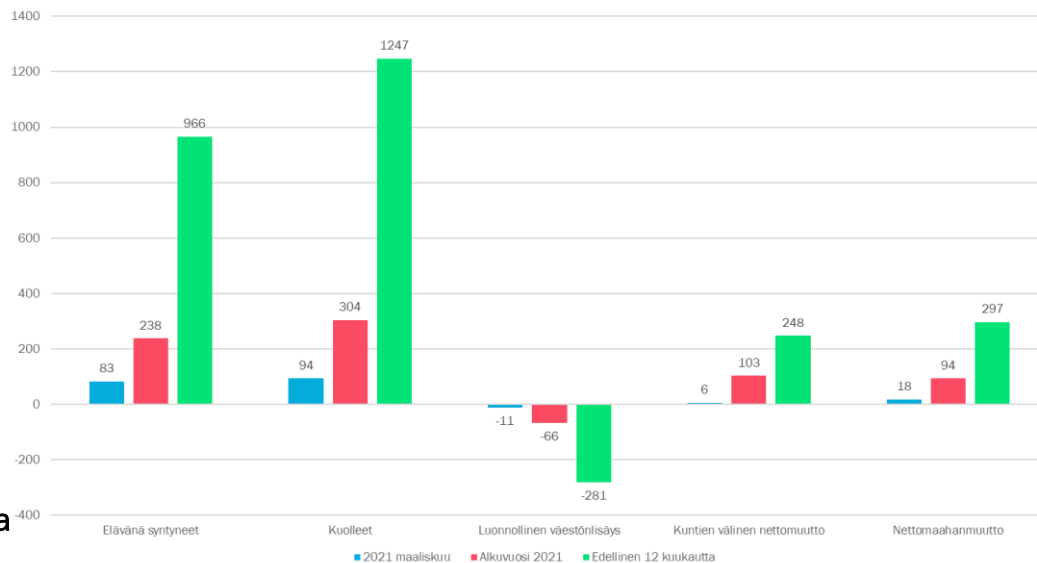
- maaliskuussa +18 henkilöä
- Vuoden alusta +94 henkilöä
- Vuoden aikana +297 henkilöä

**Kokonaisnettomuutto on ollut vuoden 2021 alusta
197 henkilöä positiivinen.**

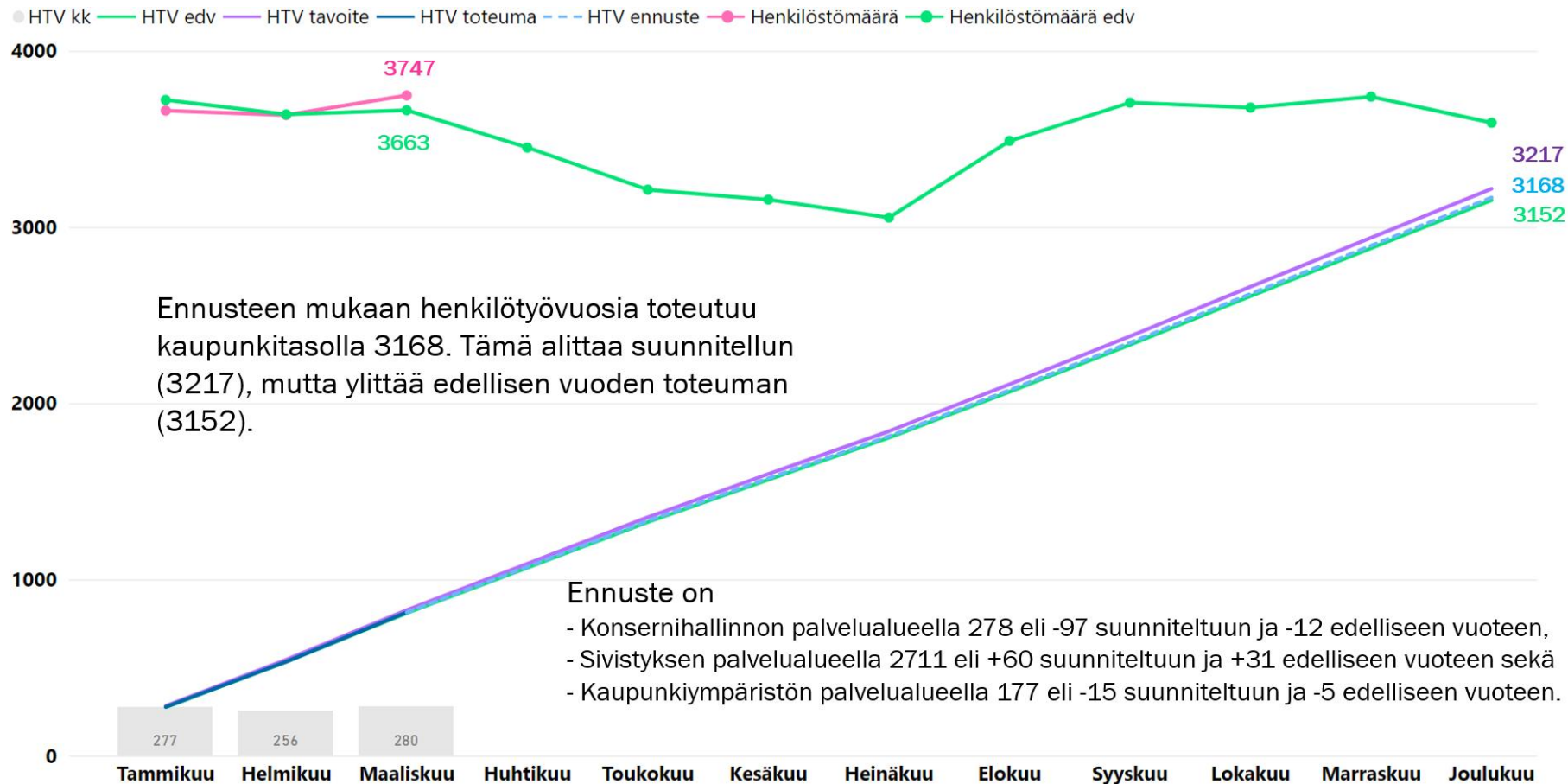
Lahden väkiluku maaliskuussa 120 112

Lahden väestömuutoksia 2020 ja 2021.
Lähde: Tilastokeskus, Väestötalastopalvelu, Väestön ennakkotilasto.

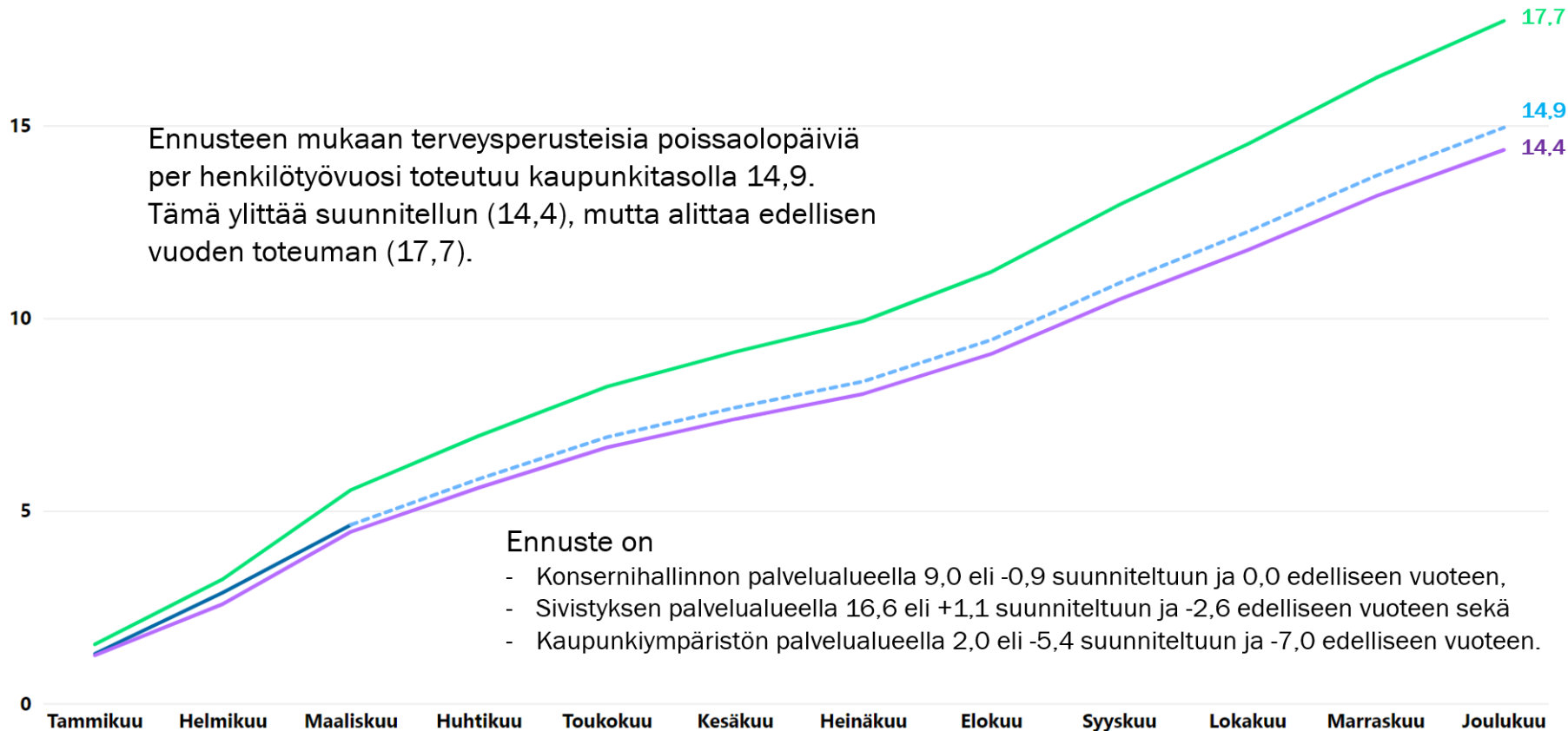
Lähde: Tilastokeskus, Väestötalastopalvelu, väestön ennakkotilasto.

Henkilötyövuodet ja henkilöstömäärä – koko kaupunki

Terveysperusteiset poissaolot per henkilötyövuosi – koko kaupunki

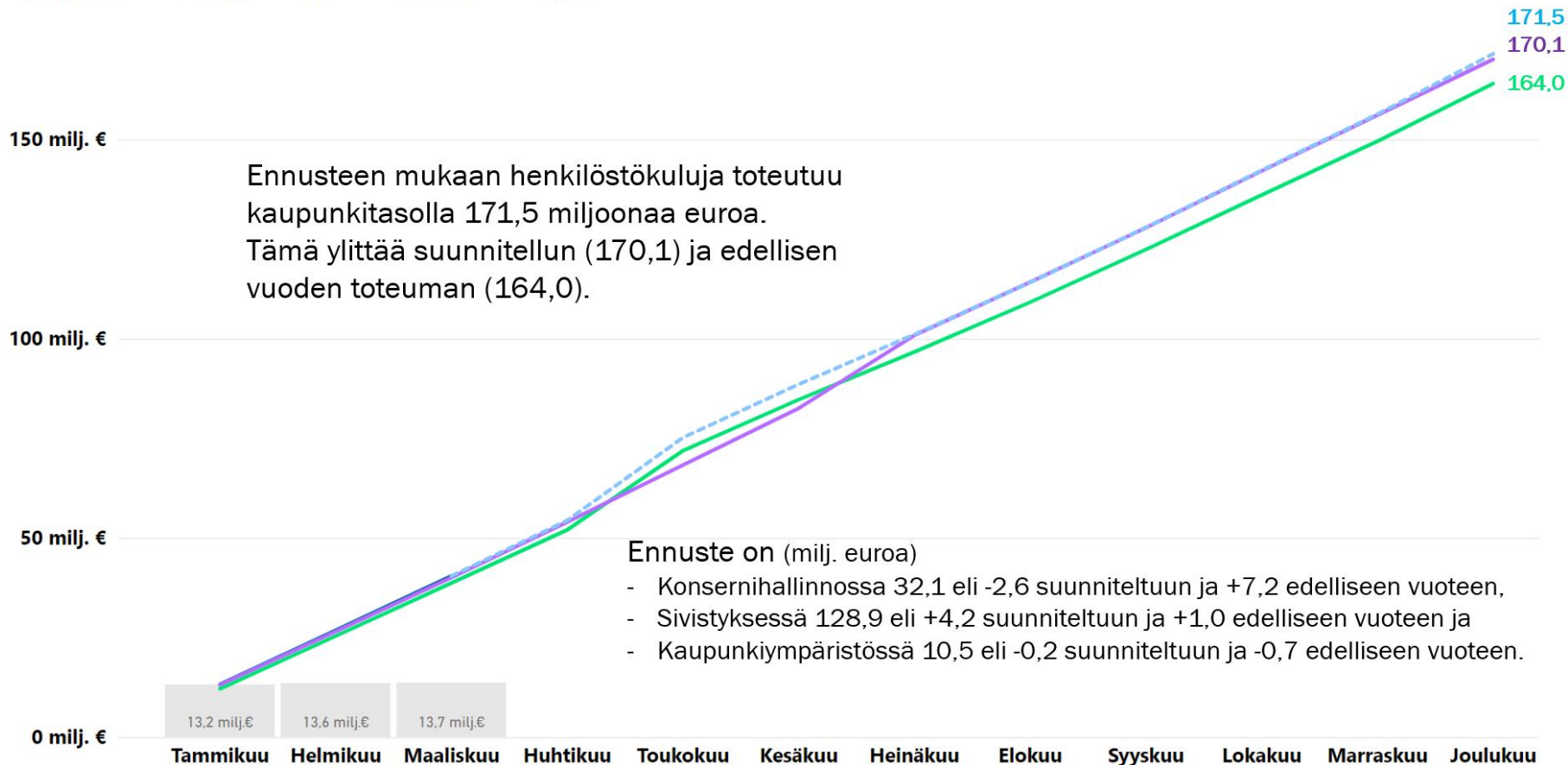
— Toteuma — Edv — Tavoite - - - Ennuste

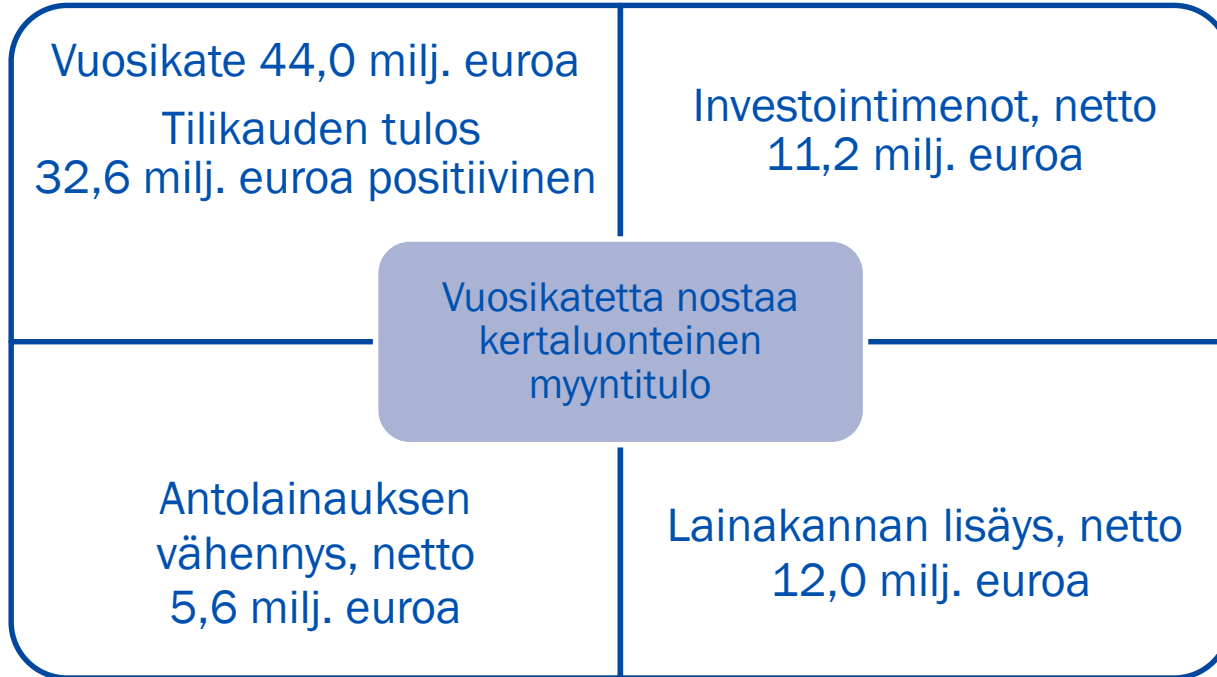

Henkilöstökulut – koko kaupunki

● Toteuma kk — Toteuma — Edv — Talousarvio — Ennuste

Osavuositarkastus (Q1) tammi-maaliskuu 2021, kaupunki

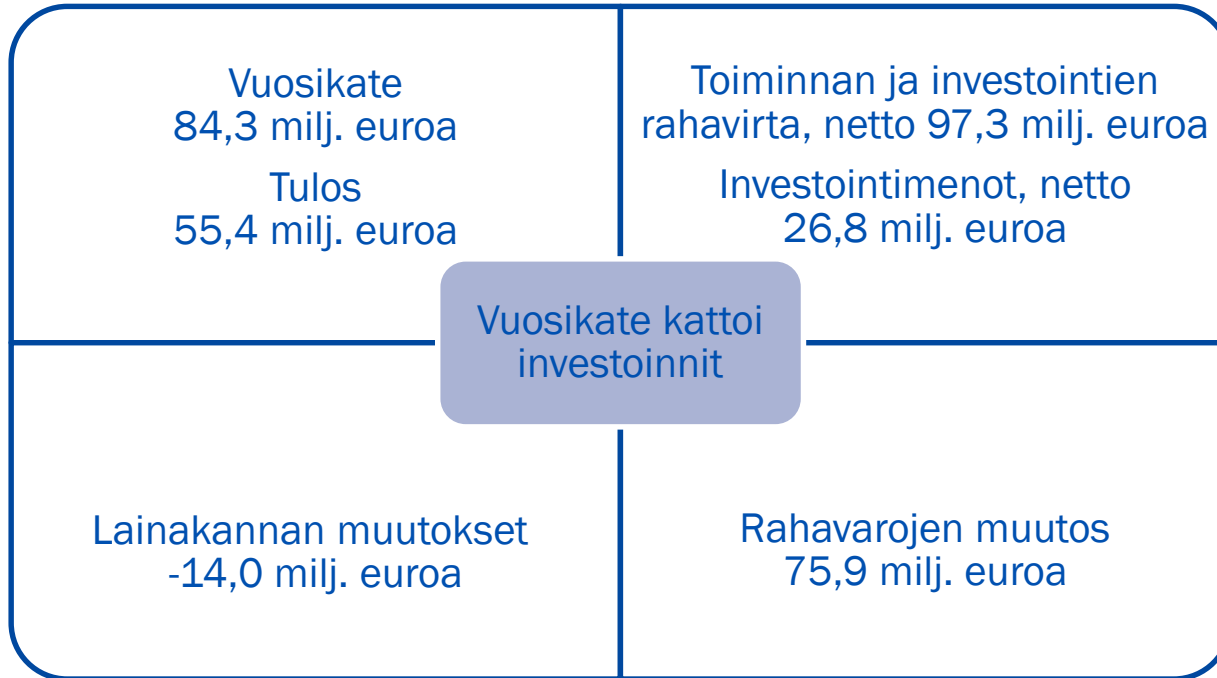
LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-31.3.2021	1.1.-30.3.2020	1.1.-31.12.2020
Myyntituotot	3 247	4 426	20 726
Maksutuotot	2 393	3 170	12 163
Tuet ja avustukset	8 395	3 752	12 095
Muut toimintatuotot	25 499	8 370	41 914
Toimintatuotot	39 534	19 718	86 898
Valmistus omaan käyttöön	1	3	1 175
Palkat ja palkkiot	-30 586	-30 018	-124 675
Eläkekulut	-8 726	-7 636	-34 757
Muut henkilösivukulut	-1 126	-1 025	-4 396
Henkilöstökulut	-40 438	-38 678	-163 827
Palvelujen ostot	-132 489	-124 465	-504 647
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-4 789	-3 833	-15 632
Avustukset	-8 563	-9 661	-47 616
Muut toimintakulut	-8 592	-5 969	-24 589
Toimintakulut	-194 870	-182 607	-756 311
TOIMINTAKATE	-155 335	-162 886	-668 238
Verotulot	143 016	126 965	504 619
Valtionosuudet	55 732	52 611	243 834
Rahoitustuotot ja -kulut	582	-671	12 672
VUOSIKATE	43 995	16 019	92 887
Poistot ja arvonalentumiset	-11 396	-10 204	-50 703
Satunnaiset erät	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	32 599	5 815	42 183

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.3.2021	1.1.-30.3.2020	1.1.-31.12.2020
<u>Toiminnan rahavirta</u>	26 063	14 221	93 282
Vuosikate	43 995	16 019	92 887
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-17 932	-1 798	395
<u>Investointien rahavirta</u>	39 950	-12 862	-83 943
Investointimenot	-11 223	-16 779	-94 469
Rahoitusosuudet investointeihin	0	33	1 304
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51 173	3 885	9 222
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	66 013	1 359	9 338
Rahoituksen rahavirta			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	5 624	4 912	44 375
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	5 624	4 912	44 375
<u>Lainakannan muutokset</u>	11 974	19 639	31 917
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	60 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 050	0	-40 345
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13 024	19 639	12 262
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	11 662	-3 661	-53 128
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-375	-113	-226
Vaihto-omaisuuden muutos	2	0	-24
Saamisten muutos	29 555	14 970	-30 960
Korottomien velkojen muutos	-17 520	-18 518	-21 919
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	29 260	20 890	23 164
Rahavarojen muutos	95 274	22 249	32 505
Rahavarat 31.12.	168 079	62 550	72 805
Rahavarat 1.1.	72 805	40 301	40 301

KAUPUNGIN TASE (1 000€)	31.3.2021	31.3.2020	31.12.2020
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	74 063	5 681	74 693
Aineelliset hyödykkeet	651 583	715 942	684 385
Sijoitukset	628 793	678 360	634 400
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	248	248	248
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	53	31	55
Saamiset	84 575	68 201	114 130
Rahoitusarvopaperit	6 496	6 496	6 496
Rahat ja pankkisaamiset	161 583	56 054	66 309
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 607 394	1 531 012	1 580 716
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	437 196	437 196	437 196
Arvonkorotusrahasto	80	80	80
Muut omat rahastot	10 697	10 561	10 697
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	173 724	131 404	131 404
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	32 599	5 815	42 320
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 043	1 315	1 043
PAKOLLISET VARAUKSET	17 582	13 014	17 582
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 348	2 836	2 723
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	795 764	768 423	795 764
Lyhytaikainen	136 362	160 368	141 908
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 607 394	1 531 012	1 580 716

Osavuositiedot (Q1) tammi-maaliskuu 2021, konserni

KONSERNI TULOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-31.3.2021	1.1.-30.3.2020	1.1.-31.12.2020
Myyntituotot	132 968	139 974	457 677
Maksutuotot	10 796	11 784	43 425
Tuet ja avustukset	8 978	4 914	25 404
Muut toimintatuotot	25 185	9 221	43 241
Toimintatuotot	177 927	165 893	569 747
Valmistus omaan käyttöön	126	128	1 768
Palkat ja palkkiot	-83 355	-82 821	-351 071
Eläkekulut	-18 550	-17 589	-76 310
Muut henkilösivukulut	-3 208	-2 880	-11 807
Henkilöstökulut	-105 114	-103 290	-439 188
Palvelujen ostot	-129 290	-109 707	-453 228
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-36 706	-35 212	-108 543
Avustukset	-9 094	-17 168	-80 311
Muut toimintakulut	-19 622	-18 640	-64 601
Toimintakulut	-299 826	-284 016	-1 145 871
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	17	0	-763
TOIMINTAKATE	-121 755	-117 995	-575 119
Verotulot	142 688	126 173	500 220
Valtionosuudet	64 832	52 611	281 981
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 490	-5 505	-17 740
VUOSIKATE	84 275	55 285	189 341
Poistot ja arvonalentumiset	-28 843	-26 041	-123 654
Satunnaiset erät	-8	-258	18 297
TILIKAUDEN TULOS	55 424	28 986	83 985

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.3.2021	1.1.-30.3.2020	1.1.-31.12.2020
<u>Toiminnan rahavirta</u>	62 110	49 150	201 625
Vuosikate	84 275	55 285	189 341
Satunnaiset erät	-8	-258	18 297
Tilikauden verot	-3 471	-2 817	-1 471
Tulorahoituksen korjauserät	-18 686	-3 060	-4 543
<u>Investointien rahavirta</u>	35 204	-30 332	-195 616
Investointimenot	-26 819	-44 356	-217 373
Rahoitusosuudet investointeihin		33	1 383
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	62 024	13 992	20 374
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	97 315	18 819	6 009
<u>Rahoituksen rahavirta</u>			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	13	1 674	2 563
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	13	1 674	2 564
<u>Lainakannan muutokset</u>	-13 980	3 195	50 531
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 724	3 651	106 057
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 967	-2 817	-65 923
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 737	2 361	10 397
Oman pääoman muutokset	0	0	-61
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	-7 475	11 870	207
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 095	993	215
Vaihto-omaisuuden muutos	250	2 029	-242
Saamisten muutos	10 436	16 908	6 056
Korottomien velkojen muutos	-19 257	-8 060	-5 823
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-21 442	16 739	53 240
<u>Rahavarojen muutos</u>	75 872	35 558	59 248
Rahavarat 31.12.	213 277	113 715	137 405
Rahavarat 1.1.	137 405	78 157	78 157

KONSERNIN TASE (1 000€)	31.3.2021	31.3.2020	31.12.2020
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	87 627	18 631	88 457
Aineelliset hyödykkeet	1 736 901	1 804 997	1 780 520
Sijoitukset	138 271	113 717	139 146
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 584	402	942
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	10 602	8 582	10 853
Saamiset	82 504	81 683	92 918
Rahoitusarvopaperit	20 193	11 405	35 357
Rahat ja pankkisaamiset	193 085	102 310	102 048
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 270 765	2 141 727	2 250 240
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	437 196	437 196	437 196
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	13	13	13
Arvonkorotusrahasto	1 036	1 036	1 036
Muut omat rahastot	11 910	11 910	11 910
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	249 993	175 026	172 431
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	50 933	25 154	77 562
VÄHEMMISTÖOSUUDET	12 939	12 978	12 737
PAKOLLISET VARAUKSET	29 770	23 699	29 762
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 768	5 269	5 031
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	1 261 935	1 215 658	1 257 221
Lyhytaikainen	208 272	233 788	245 341
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 270 765	2 141 727	2 250 240

Lahti-konsernin suurimpien yhteisöjen tunnuslukuja tammikuu-maaliskuu

		Kunnan omistus	Konsernin omistus	Liikevaihto € 1 000 €	Tilikauden tulos € 1 000 €	Oma pääoma € 1 000 €
Lahti Energia Oy-alakonserni	2021	100 %	100 %	59 519	15 994	116 948
	2020			55 252	12 021	98 729
Lahti Aqua Oy-alakonserni	2021	100 %	100 %	9 662	1 341	50 094
	2020			9 311	984	47 098
Salpakierto Oy	2021	58,58 %	58,58 %	3 980	250	3 908
	2020			4 374	-48	3 511
Lahden Pysäköinti Oy	2021	100 %	100 %	521	146	8 634
	2020			613	158	8 487
Lahden Sairaalaparkki Oy	2021	0 %	81,89 %	221	14	610
	2020			246	27	615
Lahden seutu - Lahti Region Oy	2021	52,90 %	52,90 %	515	1	361
	2020			495	2	358
KOKO Lahti Oy	2021	100 %	100 %	662	-244	-1 104
	2020			1 329	-244	-499

Lahti-konsernin suurimpien yhteisöjen tunnuslukuja tammikuu-maaliskuu

		Kunnan omistus	Konsernin omistus	Liikevaihto € 1 000 €	Tilikauden tulos € 1 000 €	Oma pääoma € 1 000 €
Lahti Events Oy	2021	0 %	100 %	1 225	-1 043	-2 151
	2020			2 881	-894	-1 611
Lahden Talot Oy	2021	100 %	100 %	14 066	4 202	111 102
	2020			13 693	5 334	97 830
Kiinteistö Oy Lahden Tiedopuisto	2021	54,60 %	54,60 %	690	100	14 254
	2020			686	91	13 949
Paavolakiinteistöt Oy	2021	100 %	100 %	211	-2	7 167
	2020			449	248	7 225
Spatium Toimitilat Oy	2021	100 %	100 %	1 922	-340	7 752
	2020			1 850	5	9 332
Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy- al konserni	2021	74,80 %	75,90 %	765	25	1 220
	2020			1 050	4	1 162
Provincia Oy	2021	57,63 %	65,04 %	2 240	153	3 217
	2020			2 322	19	4 045
Työterveys Wellamo Oy	2021	59,60 %	61,85 %	2 166	36	1 950
	2020			1 904	-152	2 366

Lahti-konsernin suurimpien yhteisöjen tunnuslukuja tammikuu-maaliskuu

		Kunnan omistus	Konsernin omistus	Liikevaihto € 1 000 €	Tilikauden tulos € 1 000 €	Oma pääoma € 1 000 €
Lahden Työn Paikka Oy	2021	100 %	100 %	0	-167	-1 839
	2020			277	-299	-1 374
Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy	2021	56,90 %	79,46 %	6 719	255	722
	2020			6 990	260	664
Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy	2021	56,90 %	79,46 %	4 725	-375	-51
	2020			4 694	-216	99
Koulutuskeskus Salpaus ky *	2021	63,86 %	63,86 %	14 811	-591	88 603
	2020			14 546	-1 022	70 426
Päijät-Hämeen liiton ky *	2021	56,44 %	56,44 %	7 020	486	4 849
	2020			6 660	496	4 149
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä *	2021	52,34 %	52,34 %	194 657	3 988	67 315
	2020			189 291	14 045	77 486

* *Kuntayhtymän 100% luvut

Tiivistelmät konserniyhtiöiden toimitusjohtajien osavuosisikatsauksista

Lahti Energia -konserni

Konsernin ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli 59,5 milj. euroa, mikä oli noin 3,9 milj. euroa budjetoitua enemmän. Kaukolämmön alkuvuoden myynti oli budjetoitua suurempi, johtuen keskimääräistä kylmemmästä helmikuusta, myös sähkön markkinahinta oli budjetoitua huomattavasti korkeampi. Konsernin liikevoitto oli 17,0 milj. euroa. Tämänhetkisen ennusteen mukaan vuoden 2021 tulos tulee olemaan vähintään budjetin mukainen. Loppuvuoden osalta tulokseen vaikuttaa ennen kaikkea loppuvuoden lämpötila, tuulisuus sekä sähkön tukkumarkkinahinta. Myös Olkiluodon OL3 yksikön käyttöönoton onnistumisella on vaikutusta loppuvuoden sähköntuotannon määrään ja siten tulokseen.

Lahti Aqua -konserni

Vesikonsernin ensimmäisen neljänneksen tuotteiden ja palveluiden myynti oli edellisen vuoden tasolla. Konsernin (ml. Labio Oy) kokonaistulot ovat budjetin mukaiset noin 9,7 milj. euroa ja liikevoitto 1,7 milj. euroa (18 %). Investoinnit vesikonserniin olivat noin 1,2 milj. euroa koostuen Aqua Verkko Oy:n investoinneista. Konsernin riskitasoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Salpakierto Oy

Ensimmäisen neljänneksen liikevaihto 3,55 milj. euroa on budjetoitua suurempi johtuen Lahden kaupungin palvelusopimuksen jatkumisesta ylijäämämassojen ja lumenvastaanottoaipaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä 1.3.2021 asti. Budjetointivaiheessa liiketoimintakauppa oli suunniteltu tapahtuvan 1.1.2021. Tulos ennen varauksia ja veroja on 0,004 milj. euroa. Koko vuoden tuloksen ennakoidaan tässä vaiheessa olevan edelleen budjetoidun mukainen.

Lahden Pysäköinti Oy

Koronarajoitusten vaikutus näkyy edelleen voimakkaasti keskustassa asioinnin vähentymisenä ja vaikuttaa suoraan lyhytpysäköintiin, joka on pienentynyt edellisestä vuodesta 32 %. Alkuvuoden lumisuus ja kovat pakkaset toivat toivottua asiakasvirtaa pysäköintitalojen sopimus pysäköintiin, joka jopa kasvoi 1,7 % edellisvuodesta. Tilikauden tulos on tällä hetkellä noin 0,1 milj. euroa ylijäämäinen.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

Hyvinvointikuntayhtymän talous on toteutunut ensimmäisen neljänneksen aikana talousarvion raameissa. Pandemian takia kuntayhtymä on toiminut osan alkuvuodesta tehostetussa valmiudessa. Sairaalaquorimituksen pysyessä hallinnassa ja tautitilanteen kääntyttyä parempaan suuntaan, siirryttiin perusvalmiuteen 21.4. alkaen. Yhteisyritys Harjun terveys oy:n palvelutuotanto käynnistyi virallisesti vuoden alussa. Yhtiö on nopeasti pääsemässä sille asetettujen keskeisten tavoitteiden tasolle. Koko vuoden näkymät ovat tällä hetkellä hyvät. Loppuvuoden kehitykseen vaikuttaa eniten Covid-19-tautitilanteen kehitys.

Provincia Oy

Yhtiön toimitusjohtajana on 1.2.2021 aloittanut Anna-Kaisa Packalén. Organisaatorakennetta on ryhdytty uudistamaan ja vahvistamaan. Kehittämisessä keskeisessä roolissa on yhtiön tuleva ICT strategia. Ensimmäisen neljänneksen liikevaihto on noin 2,2 milj. euroa ja liikevoitto noin 0,15 milj. euroa.

Tiivistelmät konserniyhtiöiden toimitusjohtajien osavuosisikatsauksista

Lahden Talot Oy -konserni

Konsernin rullaava 12 kuukauden taloudellinen käyttöaste maaliskuun jälkeen oli 96,36 %, hieman viime vuotta matalammalla tasolla. Vuokrasaamisten määrä on pysynyt samalla tasolla vuoden aikana, ollen suhteutettuna liikevaihtoon on noin 1,4 %. Konsernin ensimmäisen neljänneksen liikevaihto noin 14,1 milj. euroa (vertailuluku 2020: 13,7 M€). Konsernin liikevoitto on noin 4,7 milj. euroa (5,9 M€) ja tulos ennen tilinpäätössiirtoja noin 4,2 milj. euroa (5,3 M€). Konsernin vertailuvuoden tulosta kasvatti kiinteistöjen myynnistä saadut kertaluotoiset luovutusvoitot. Konsernin tuloskehityksen arvioidaan toteutuvan vuonna 2021 budjetoidun mukaisena. Kilpailutilanne Lahden seudun asuntovuokramarkkinassa jatkuu kireänä ja konserni vastaa kilpailutilanteeseen asukaslähtöisen strategiansa mukaisesti aktiivisella monikanavaisella markkinoinnilla sekä toiminnan kehityshankkeilla. Lahden Talot -konsernin tavoitteena on käynnistää 150 uuden asunnon rakentaminen vuoden 2021 aikana.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy

Ensimmäisen neljänneksen toiminta on edennyt toimintasuunnitelman päälinjojen mukaisesti. Yhtiön liikevaihto oli 0,76 milj. euroa ja tulos oli 0,03 milj. euroa. Koko vuoden tulos tulee toteutumaan budjetoidusti ilman yllättäviä lisäkuluja tai tulojen vähenemisiä.

Työterveys Wellamo Oy

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne on jatkunut yhtiön toiminnassa. Palvelujen kysyntä on elpynyt ennalleen, mutta koronarokotusten järjestäminen on aiheuttanut erityisjärjestelyjä. Ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli noin 2.2 milj. euroa ja voitto noin 0,04 milj. euroa.

Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy

Ensimmäisen neljänneksen tulos on alijäämäinen, noin -0,4 milj. euroa. Alijäämä oli ennakoitu, mutta sitä syntyi hieman odotettua enemmän. Talouden tasapainottamiseksi osakeyhtiössä on tarkasteltu kiinteitä kuluja ja tehty tarvittavia muutoksia. Lisäksi osakeyhtiön hallitus on päättänyt aloittaa yt-neuvottelut.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy

Ensimmäisen neljänneksen liikevaihto oli 6,7 milj. euroa, laskua edelliseen vuoteen 3,9 %. Koronarajoitusten jatkuessa kävijämäärät henkilöstöravintoloissa ja asiakaskahvioissa ovat edelleen merkittävästi normaalioloja pienemmät ja yläkoulujen sekä lukioiden etäopetus on vaikuttanut oppilasaterioiden määrän pienenemiseen. Yhtiön liikevoitto on noin 0,3 milj. euroa ja voitto rahoituserien jälkeen noin 0,2 milj. euroa. Yhtiö osallistuu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän ateriapalvelukilpailutukseen, jossa lopullinen tarjous kilpailutukseen jätetään viikolla 22 ja päätös palveluntuottajasta saataneen kesäkuun aikana.

KOKO Lahti Oy

Yhtiössä on tehty sopeuttamistoimenpiteitä ja taloudellinen tilanne on saatu tasapainoon. Yhtiössä järjestettiin jo neljännet yt-neuvottelut tammikuun alussa ja neuvotteluiden lopputuloksena yhtiöstä väheni viisi henkilötyövuotta. Yhtiölle on myönnetty vuoden 2020 toimintaan kohdistuvaa Valtionkonttorin kustannustukea 0,5 milj. euroa ja lisäksi yhtiö sai konserttiliiketoimintaan kohdistuvaa tukea opetus- ja kulttuuriministeriöstä tammi-maaliskuulle 2021 0,08 milj. euroa. Koronapandemian vaikutukset tapahtumasektorilla ovat pitkäkestoisia ulottuen vuoteen 2025.